

Ogólnokształcąca Szkoła Baletowa im. Feliksa Parnella
WYMAGANIA EDUKACYJNE – **Historia**
KLASA: **VII**
rok szkolny **2026/2027**
nauczyciel **Anna Perzyna**

Podręcznik: Poznać przeszłość 2. Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy. (nr dopuszczenia MEN: 1150/2/2023)

Autorzy: Adam Kucharski, Anna Łaskiewicz, Aneta Niewęłowska, Stanisława Roszak.

Wymagania opracowane na podstawie: Nowa Era. Zakres podstawowy.

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Wielkie odkrycia geograficzne	lokalizuje w czasie i przestrzeni wyprawę odkrywczą Krzysztofa Kolumba (1492), Vasco da Gamy (1497–1498), Ferdynanda Magellana (1519–1522); identyfikuje postacie Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana; wymienia przyczyny i uwarunkowania organizowania wielkich odkryć geograficznych; wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych	stosuje pojęcie <i>karawela</i> ; lokalizuje w czasie i przestrzeni wyprawę odkrywczą Bartolomeu Diasa (1488); przedstawia osiągnięcia Bartolomeu Diasa, Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana; wskazuje na mapie zasięg kolonialnych posiadłości Portugalczyków i Hiszpanów; wyjaśnia, na czym polegało przełomowe znaczenie wypraw Vasco da Gamy, Krzysztofa Kolumba i Ferdynanda Magellana;	lokalizuje w czasie i przestrzeni wyprawę odkrywczą Vasco Núneza de Balboa (1513); lokalizuje w czasie i przestrzeni postanowienia traktatu w Tordesillas (1494); wyjaśnia wpływ kryzysu gospodarczego w końcu XV w. na organizację wypraw odkrywczych; wyjaśnia, dlaczego przyrządy nawigacyjne i nowe rodzaje okrętów były szczególnie ważne podczas wypraw oceanicznych; wyjaśnia, na czym polegała wymiana pomiędzy Starym a Nowym Światem	lokalizuje w czasie i przestrzeni założenie pierwszej posiadłości portugalskiej w Afryce (1415); identyfikuje postacie Juana Sebastiána Elcaño, Amerigo Vespucciego; przedstawia rolę Izabeli Kastylijskiej i Ferdynanda Aragońskiego w organizowaniu wypraw do Nowego Świata; porównuje przebieg wypraw odkrywczych Portugalczyków i Hiszpanów; wyjaśnia znaczenie wyprawy Amerigo Vespucciego dla	ocenia skutki wielkich wypraw odkrywczych dla Europejczyków

		przedstawia przebieg pierwszej wyprawy Krzysztofa Kolumba; opisuje przebieg wyprawy Ferdynanda Magellana		ekspansji kolonialnej Europejczyków charakteryzuje przyczyny i skutki wielkich odkryć geograficznych	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Podboje kolonialne	stosuje pojęcia <i>konkwista, konkwistador</i> ; lokalizuje w czasie i przestrzeni podboje Hernána Cortésa (1519–151), Francisca Pizarra (1530–1533); przedstawia osiągnięcia Hernána Cortésa, Francisca Pizarra; wymienia cywilizacje prekolumbijskie; wymienia skutki ekspansji kolonialnej Europejczyków	stosuje pojęcia <i>korsarstwo, metropolia, faktoria, handel trójkątny</i> ; przedstawia osiągnięcia Francisa Drake’a; przedstawia przebieg podbojów Hernána Cortésa i Francisca Pizarra; wskazuje na mapie zasięg kolonialnych imperiów Hiszpanii i Portugalii; wyjaśnia, na czym polegał tzw. handel trójkątny; identyfikuje zabytki charakterystyczne dla kultur prekolumbijskich, takie jak pismo, piramidy schodkowe	stosuje pojęcia <i>Ameryka Łacińska, Kreole</i> ; lokalizuje w czasie i przestrzeni odkrycie Brazylii przez Portugalczyków (1500); identyfikuje postacie Montezumy; lokalizuje cywilizacje prekolumbijskie w czasie i przestrzeni; omawia osiągnięcia cywilizacji Prekolumbijskich; wyjaśnia przyczyny sukcesów konkwistadorów w Nowym Świecie; omawia organizację i funkcjonowanie kolonialnego imperium portugalskiego; omawia zmiany w handlu wywołane	lokalizuje w czasie zakaz czynienia niewolników z Indian (1543); identyfikuje postać Tupaca Amaru; przedstawia osiągnięcia Pedra Cabrala; przedstawia etapy hiszpańskich i portugalskich podbojów kolonialnych; charakteryzuje skutki ekspansji kolonialnej Europejczyków uwzględniając ich aspekt polityczny, gospodarczy, społeczny i kulturowy	ocenia skutki ekspansji kolonialnej dla Europejczyków i ludów kolonizowanych; ocenia postępowanie Europejczyków wobec rdzennych mieszkańców Ameryki

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Przemiany społeczno-gospodarcze w XVI wieku	stosuje pojęcia <i>urbanizacja, bank, kapitalizm, dualizm gospodarczy, gospodarka folwarczno-pańszczyźniana, pańszczyzna</i> ; wskazuje na mapie podział Europy będący konsekwencją dualizmu w rozwoju gospodarczym kontynentu; wyjaśnia, dlaczego doszło do zjawiska dualizmu gospodarczego w Europie w XVI w.	stosuje pojęcia <i>system nakładczy, manufaktura, dom bankiersko-kupiecki, giełda, inflacja, płodozmian, folwark</i> ; przedstawia zmiany demograficzne, jakie zaszły w Europie w XVI w.; omawia zmiany, jakie zaszły w europejskim handlu w XVI w.; wymienia czynniki decydujące o powstaniu gospodarki wczesnokapitalistycznej; omawia rozwój gospodarczy Europy zachodniej w XVI w.; przedstawia funkcjonowanie gospodarki w Europie Środkowo-Wschodniej w XVI w.	stosuje pojęcia <i>weksel, latyfundium, ogradzanie</i> ; wyjaśnia, dlaczego rozwój miast w Europie przebiegał nierównomiernie; porównuje różne sposoby produkcji w czasach nowożytnych (warsztat rzemieślniczy, system nakładczy, manufaktura); wyjaśnia, dlaczego w Europie Środkowo-Wschodniej wykształcił się inny niż w Europie Zachodniej model funkcjonowania gospodarki; wyjaśnia, jakie skutki gospodarcze i społeczne miało ogradzanie w Anglii	charakteryzuje czynniki, które zadecydowały o powstaniu gospodarki wczesnokapitalistycznej; porównuje rozwój gospodarczy dwóch sfer ekonomicznych XVI-wiecznej Europy	ocenia skutki gospodarcze i społeczne dualizmu gospodarczego w Europie w XVI w.
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Kultura i sztuka renesansu	stosuje pojęcia <i>odrodzenie (renesans), humanizm, teoria heliocentryczna</i> ;	stosuje pojęcia <i>mecenat, rewolucja naukowa</i> ; lokalizuje w czasie wynalezienie druku (ok.	stosuje pojęcie <i>makiawelizm</i> ; identyfikuje postacie Francesca Petrarci, Dantego Alighieri, Giovanniego Boccaccia, Donato Bramante, Albrechta Dürera, El Greca,	stosuje pojęcie <i>manieryzm</i> ; lokalizuje w czasie pierwsze wydanie <i>O obrotach sfer niebieskich</i>	porównuje rozwój sztuki i literatury renesansu w różnych krajach europejskich;

	lokalizuje w czasie renesans w Europie (II poł. XV – XVI w.); identyfikuje postacie Mikołaja Kopernika, Michała Anioła, Leonarda da Vinci; przedstawia osiągnięcia Mikołaja Kopernika, Michała Anioła, Leonarda da Vinci; wymienia cechy charakterystyczne architektury, malarstwa i rzeźby epoki renesansu	1455); identyfikuje postacie Williama Szekspira, Sandro Botticellego, Tycjana, Rafaela Santiago; wyjaśnia, jakie znaczenie miało upowszechnienie się druku dla rozwoju kultury i nauki; identyfikuje zabytki architektury i sztuki renesansu; przedstawia cechy charakterystyczne literatury odrodzenia; wyjaśnia, na czym polegała rewolucja naukowa doby renesansu; wyjaśnia, czym charakteryzował się tzw. <i>człowiek renesansu</i>	Erazma z Rotterdamu, Jana Gutenberga, Niccola Machiavellego; przedstawia wpływ idei humanizmu na rozwój kultury i sztuki odrodzenia omawia idee polityczne upowszechnione przez pisarzy politycznych renesansu	Mikołaja Kopernika (1543); identyfikuje postacie Françoisisa Rabelaisa, Miguela de Cervantesa, Miguela Serveta, Andreasa Vessaliusa, Paracelsusa, Donatella, Loena Alberti, Jana van Eycka, Hironimusa Boscha, Hansa Memlinga, Lucasa Cranacha Starszego, Hansa Holbeina Młodszeo, Pietera Breugela Starszego; Sofonisby Anguissola; porównuje architekturę i sztukę renesansu do osiągnięć epok poprzedzających odrodzenie	ocenia dorobek sztuki i literatury doby renesansu
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Reformacja w Europie	stosuje pojęcia <i>reformacja, luteranizm, kalwinizm, anglikanizm</i>; lokalizuje w czasie wystąpienie Marcina Lutra (1517), zawarcie	stosuje pojęcia <i>zbór, protestanci, sekularyzacja, predestynacja, akt supremacji</i>; lokalizuje w czasie wojnę chłopską w Niemczech (1524–1526), ogłoszenie aktu	stosuje pojęcia <i>anabaptyzm, związek szmalkaldzki, purytanizm, tumult</i>; lokalizuje w czasie ogłoszenie tzw. Konfesji Augsburskiej (1530), sekularyzację Prus Książęcych (1525), przyjęcie nazwy <i>protestanci</i> (1529); identyfikuje postacie Karola V,	omawia religijne, polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe uwarunkowania reformacji; opisuje proces rozprzestrzeniania się	porównuje zasady nowych wyznań: luterkańskiego, kalwińskiego i anglikańskiego; ocenia społeczne i polityczne skutki reformacji

	pokoju augsburskiego (1555); identyfikuje postacie Marcina Lutra, Jana Kalwina, Henryka VIII; wymienia przyczyny reformacji; omawia przyczyny i skutki wojen religijnych w Niemczech; wyjaśnia, jakie były skutki reformacji dla Europy	supremacyjnego (1534); identyfikuje postać Tomasza Müntzera; wskazuje na mapie zasięg wyznań reformowanych w Europie w XVI w.; przedstawia osiągnięcia Marcina Lutra, Jana Kalwina, Henryka VIII; przedstawia okoliczności i konsekwencje wystąpienia Marcina Lutra	Albrechta Hohenzollerna, Ulricha Zwingliego; wyjaśnia, co odróżniało religijność protestancką od katolickiej; przedstawia organizację kościoła kalwińskiego; omawia okoliczności powstania kościoła anglikańskiego; przedstawia przyczyny, postulaty i skutki wojny chłopskiej w Niemczech	luteranizmu i kalwinizmu w Europie; przedstawia religijne, polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe następstwa reformacji	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Kontrreformacja	stosuje pojęcia <i>kontrreformacja</i> , <i>inkwizycja</i> , <i>indeks ksiąg zakazanych</i> ; lokalizuje w czasie obrady soboru trydenckiego (1545–1563), noc św. Bartłomieja (1572); wymienia działania podjęte przez Kościół katolicki wobec reformacji; przedstawia instytucje powołane przez Kościół katolicki do walki z reformacją	stosuje pojęcia <i>reforma katolicka</i> , <i>hugenoci</i> , <i>jezuici</i> ; lokalizuje w czasie powstanie zakonu jezuitów (1534), odnowienie Świętej Inkwizycji, utworzenie indeksu ksiąg zakazanych, ogłoszenie Edyktu nantejskiego (1598); identyfikuje postacie Małgorzaty Wależjuszki, Henryka Burbona; przedstawia osiągnięcia Ignacego Loyoli;	lokalizuje w czasie wojnę w Niderlandach (1566–1648); identyfikuje postacie Katarzyny Medycejskiej, Filipa II, Wilhelma Orańskiego; przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny religijnej w Niderlandach; charakteryzuje działalność zakonu jezuitów; omawia przyczyny, przebieg i skutki rywalizacji katolików z hugenotami we Francji	identyfikuje postacie Giordana Bruna, Andrzeja Boboli; omawia zamiany w religijności katolickiej po soborze trydenckim; rozstrzyga, które spośród działań podjętych w celu zahamowania reformacji były najbardziej skuteczne	ocenia rolę soboru trydenckiego w realizacji reformy katolickiej; ocenia stosunek Kościoła katolickiego do reformacji

	oraz metody ich działania	przedstawia decyzje soboru trydenckiego; wyjaśnia, jaką rolę odegrał zakon jezuitów w walce z reformacją			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Potęgi europejskie w XVI wieku	stosuje pojęcie <i>Wielka Armada</i> ; lokalizuje w czasie i przestrzeni klęskę Wielkiej Armady (1588); wyjaśnia, jakie były przyczyny rywalizacji francusko-habsburskiej i habsbursko-angielskiej	stosuje pojęcie <i>janczarzy</i> ; lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Lepanto (1571); identyfikuje postacie Sulejmana Wspaniałego, Iwana IV Groźnego; przedstawia politykę wewnętrzną i zewnętrzną Iwana IV Groźnego; wyjaśnia, jaką rolę odgrywała opricznina w państwie moskiewskim	lokalizuje w czasie wojny włoskie (1494–1559); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Pawią (1525), bitwę pod Mohaczem (1526); identyfikuje postacie Franciszka I, Karola V Habsburga, Filipa II, Elżbiety I; opisuje przebieg wojen włoskich i ich konsekwencje; przedstawia sukcesy i porażki imperium osmańskiego podczas prób podbojów w XVI w.; – omawia przebieg konfliktu hiszpańsko-angielskiego	lokalizuje w czasie i przestrzeni rzeź mieszkańców Nowogrodu Wielkiego; identyfikuje postacie Ludwika II Jagiellończyka, Marii Tudor, Marii Stuart, wyjaśnia, jakie znaczenie dla państwa moskiewskiego miał podbój Syberii	ocenia znaczenie panowania Iwana Groźnego dla państwa moskiewskiego
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Polityka międzynarodowa ostatnich Jagiellonów	stosuje pojęcie <i>hołd pruski</i> ; lokalizuje w czasie hołd pruski (1525); identyfikuje postacie Zygmunta Starego, Albrechta Hohenzollerna, Zygmunta Augusta,	stosuje pojęcie <i>Dominium Maris Baltici</i> ; lokalizuje w czasie zjazd wiedeński (1515), wojnę pruską (1519–1521), I wojnę północną (1563–1570); identyfikuje postacie Jana Olbrachta,	stosuje pojęcie <i>Komisja Morska</i> ; lokalizuje w czasie hołd Gottharda Kettlera (1561), pokój w Szczecinie (1570); lokalizuje w czasie i przestrzeni wyprawę na Mołdawię (1497);	lokalizuje w czasie pokój wieczysty z Turcją (1533); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Koźminem (1497), bitwę pod Orszą (1514), bitwę pod Obertynem (1531);	ocenia stosunki Polski z sąsiadami na przełomie XV i XVI w.; ocenia, czy władcy Polski dostrzegali zagrożenie ze strony Prus;

	wskazuje główne kierunki polityki zagranicznej Zygmunta Starego; przedstawia polityczne konsekwencje hołdu pruskiego	Aleksandra Jagiellończyka, Bony Sforzy; przedstawia osiągnięcia Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta; omawia politykę bałtycką prowadzoną przez Zygmunta Augusta; przedstawia przyczyny i skutki I wojny północnej; opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego w XVI w.	identyfikuje postacie Maksymiliana I, Gottharda Kettlera; omawia przyczyny i skutki wypraw Jana Olbrachta na Mołdawię opisuje stosunki polsko-habsburskie za panowania Zygmunta Starego; wyjaśnia, w jakich okolicznościach Jagiellonowie utracili wpływy w Czechach i na Węgrzech; przedstawia okoliczności sekularyzacji Inflant	identyfikuje postacie Stefana Wielkiego, Iwana III Srogięgo; przedstawia politykę zagraniczną Aleksandra Jagiellończyka;	ocenia działalność polityczną Zygmunta Augusta
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Demokracja szlachecka	stosuje pojęcia <i>sejm walny, izba poselska, senat, sejmik, konstytucja, demokracja szlachecka</i> ; lokalizuje w czasie przywileje cerekwicko-nieszawskie (1454), przywilej radomski (1505); identyfikuje postacie Zygmunta Starego, Zygmunta Augusta;	stosuje pojęcia <i>sejm zwyczajny, sejm nadzwyczajny, elekcyjność tronu, magnateria, szlachta średnia, rokosz, ruch egzekucyjny, wojsko kwarciane</i> ; lokalizuje w czasie przywilej koszycki (1374), przywileje jedlnieńsko-krakowskie (1430 i 1433), pierwszy sejm walny (1468), sejm egzekucyjny (1562–1563); wyjaśnia, z czego wynikała	identyfikuje postać Mikołaja Sienickiego; przedstawia przyczyny wzrostu znaczenia szlachty w XVI w.; omawia najważniejsze przywileje nadane polskiej szlachcie przez królów; przedstawia rodzaje sejmików szlacheckich; omawia rodzaje sejmów; charakteryzuje uwarstwienie stanu szlacheckiego; wyjaśnia, jakie były przyczyny narodzin ruchu egzekucyjnego;	stosuje pojęcie <i>elekcja vivente rege</i> ; lokalizuje w czasie przywilej mielnicki (1501), wojnę kokoszą (1537); wyjaśnia, jakie znaczenie dla szlachty miało sprawowanie urzędów; charakteryzuje rolę szlachty w społeczeństwie Rzeczypospolitej	wyjaśnia, na czym polegała specyfika rozwiązań ustrojowych przyjętych w Rzeczypospolitej; ocenia funkcjonowanie demokracji szlacheckiej

	wymienia instytucje polskiego parlamentaryzmu; wyjaśnia, jaką rolę w kształtowaniu się demokracji szlacheckiej w Polsce odegrała konstytucja <i>Nihil novi</i>	uprzywilejowana pozycja szlachty w Rzeczypospolitej; opisuje kompetencje sejmu walnego; omawia skład i kompetencje stanów sejmujących wchodzących w skład sejmu walnego	wskazuje cele ruchu egzekucyjnego; stosuje pojęcia <i>nobilitacja, szlachta zagrodowa, szlachta gołota, królewszczyny</i> , lokalizuje w czasie przywilej czerwiński (1422), warecki (1423), piotrkowski (1496)		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Reformacja i kontrreformacja w Rzeczypospolitej	stosuje pojęcie <i>konfederacja warszawska</i> ; lokalizuje w czasie konfederację warszawską ;(1573) wymienia wyznania reformowane i mniejszości wyznaniowych w Rzeczypospolitej w XVI w.; wymienia działania Kościoła katolickiego podejmowane w Rzeczypospolitej w ramach kontrreformacji;	stosuje pojęcia <i>bracia polscy (arianie), unia brzeska</i> ; lokalizuje w czasie ugodę sandomierską (1570), unię brzeską (1596); identyfikuje postacie Fausta Socyna, Piotra Skargi; wskazuje na mapie zasięg wyznań reformowanych i mniejszości wyznaniowych w Rzeczypospolitej w XVI w.; omawia akty prawne kształtujące tolerancję wyznaniową w Rzeczypospolitej; wyjaśnia, dlaczego Rzeczpospolitą nazywano państwem bez stosów;	stosuje pojęcia <i>bracia czescy, dysydenci, unicy, dyzunicy</i> ; lokalizuje w czasie sprowadzenie jezuitów do Polski (1564); identyfikuje postać Stanisława Hozjusza; wyjaśnia, z jakich powodów ludność różnych narodowości oraz wyznań i religii osiedlała się w Rzeczypospolitej; przedstawia rozwój luteranizmu w Polsce; omawia rozwój kalwinizmu w Polsce; przedstawia zasady wiary, przekonania i działalność braci polskich; omawia konsekwencje unii brzeskiej	lokalizuje w czasie rozłam kalwinów i arian (1562–1565); identyfikuje postacie Jana Łaskiego (młodsze), Piotra z Goniądza, Jakuba Wujka; wyjaśnia, jaki stosunek mieli polscy władcy do rozprzestrzeniania się wyznań reformowanych; przedstawia, w jakich okolicznościach zawarto unię brzeską; wyjaśnia, w jaki sposób ustrój Polski wpływał na rozwój reformacji	ocenia tolerancję wyznaniową w Polsce

		charakteryzuje reakcję Kościoła katolickiego na postępy reformacji w Polsce			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Spółeczeństwo i gospodarka Rzeczypospolitej w XVI w.	stosuje pojęcia <i>burmistrz, poddaństwo, pańszczyzna</i> ; charakteryzuje strukturę społeczną Rzeczypospolitej; przedstawia cechy charakterystyczne gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej w Rzeczypospolitej	stosuje pojęcia <i>ława, trzeci ordynek</i> ; przedstawia sposób funkcjonowania miast w Rzeczypospolitej; omawia rozwój rzemiosła i handlu w Rzeczypospolitej w XVI w.; wyjaśnia, z czego wynikała wyjątkowa pozycja gospodarcza Gdańska w Rzeczypospolitej; omawia położenie chłopów w gospodarce folwarczno-pańszczyźnianej	stosuje pojęcia <i>ludzie luźni, partacz, majstersztyk</i> ; lokalizuje w czasie statut warecki (1423), przywilej piotrkowski (1496), wprowadzenie minimalnego wymiaru pańszczyzny (1520); omawia rozwój miast w Rzeczypospolitej; omawia sposób funkcjonowania cechów w Rzeczypospolitej szlacheckiej; przedstawia przyczyny rozwoju gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej w Rzeczypospolitej; wyjaśnia, w jaki sposób szlachta tworzyła folwarki;	stosuje pojęcie <i>monopol propinacyjny</i> ; wyjaśnia, dlaczego miasta w Rzeczypospolitej miały słabszą pozycję niż ośrodki miejskie na zachodzie Europy; omawia rolę Gdańska w gospodarce Rzeczypospolitej w XVI w.	ocenia gospodarczą rolę Gdańska w XVI w.; ocenia polską specyfikę w zakresie struktury społecznej i modelu życia gospodarczego (gospodarka folwarczno-pańszczyźniana) na tle europejskim
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Rzeczpospolita Obojga Narodów	stosuje pojęcie <i>unia realna</i> ; lokalizuje w czasie unię lubelską (1569); identyfikuje postać Zygmunta Augusta;	stosuje pojęcia <i>bojarzy, polonizacja</i> ; wskazuje na mapie terytoria wcielone do Korony w 1569 r., Rzeczpospolitą Obojga Narodów, terytoria	identyfikuje postać Mikołaja „Czarnego” Radziwiłła; przedstawia relacje polsko-litewskie w czasach unii personalnej; wyjaśnia, dlaczego Zygmunt August dążył do unii realnej z Litwą;;	omawia sytuację etniczną i wyznaniową w Rzeczypospolitej Obojga Narodów	ocenia skutki unii lubelskiej; ocenia geopolityczną sytuację Rzeczypospolitej Obojga Narodów

	wymienia postanowienia unii lubelskiej; przedstawia skutki zjednoczenia Korony Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego	wspólne dla Korony i Litwy; przedstawia osiągnięcia Zygmunta Augusta; omawia przebieg sejmiku lubelskiego w 1569 r.; opisuje terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów;	przedstawia stosunek Litwinów do unii realnej; omawia strukturę administracyjną Rzeczypospolitej Obojga Narodów		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Pierwsza wolna elekcja	stosuje pojęcia <i>wolna elekcja</i> , <i>Artykuły henrykowskie</i> ; lokalizuje w czasie pierwszą wolną elekcję (1573); identyfikuje postać Henryka Walezjusza; wymienia postanowienia artykułów henrykowskich	stosuje pojęcia <i>sejm konwokacyjny</i> , <i>elekcja viritum</i> , <i>sejm elekcyjny</i> , <i>sejm koronacyjny</i> , <i>pacta conventa</i> ; lokalizuje w czasie ucieczkę Henryka Walezego (1574); identyfikuje postać Anny Jagiellonki; opisuje przebieg pierwszej wolnej elekcji; wymienia etapy wyboru króla podczas wolnej elekcji; wyjaśnia, jakie znaczenie ustrojowe miały artykuły henrykowskie	stosuje pojęcie <i>interrex</i> ; lokalizuje w czasie śmierć Zygmunta Augusta (1572); identyfikuje postacie Jakuba Uchańskiego, Iwana IV Groźnego, Jana III Wazę, Albrechta II Hohenzollerna, Ernesta Habsburga; wymienia i charakteryzuje kandydatów do korony polskiej w 1573 r.; opisuje panowanie Henryka Walezego	stosuje pojęcia <i>konfederacja kapturowa</i> , <i>sejmik kapturowy</i> , <i>sąd kapturowy</i> ; omawia sytuację w Rzeczypospolitej w okresie pierwszego bezkrólewia	ocenia panowanie Henryka Walezego w państwie polsko-litewskim

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Panowanie Stefana Batorego	lokalizuje w czasie wojnę Stefana Batorego z Rosją (1579–1582); identyfikuje postać Stefana Batorego; omawia przyczyny i skutki wojny Stefana Batorego z Rosją	stosuje pojęcie <i>piechota wybraniecka</i> ; lokalizuje w czasie elekcję Stefana Batorego (1575); lokalizuje w czasie i przestrzeni rozejm w Jamie Zapolskim (1582) i jego postanowienia; identyfikuje postacie Anny Jagiellonki, Jana Zamojskiego; przedstawia osiągnięcia Stefana Batorego ; charakteryzuje reformy wewnętrzne	stosuje pojęcie <i>banicja</i> ; lokalizuje w czasie konflikt Stefana Batorego z Gdańskiem (1576–1577); lokalizuje w czasie i przestrzeni zdobycie Połocka (1579), zdobycie Wielkich Łuków (1580), zajęcie Pskowa (1581); identyfikuje postać Samuela Zborowskiego; przedstawia przebieg drugiej wolnej elekcji; omawia przyczyny i skutki konfliktu Stefana Batorego z Gdańskiem; omawia przebieg wojny Stefana Batorego z Rosją; wyjaśnia, jaką rolę w państwie pełnił Jan Zamojski	stosuje pojęcie <i>infamia</i> ; lokalizuje w czasie powstanie Trybunału Koronnego (1578); identyfikuje postać Maksymiliana II; podaje przyczyny powstania opozycji wewnętrznej przeciwko Batoremu	ocenia panowanie Stefana Batorego
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Kultura i sztuka polskiego renesansu	stosuje pojęcia <i>arkada</i> , <i>attyka</i> , <i>arras</i> ; lokalizuje w czasie renesans w Polsce (XVI w.); identyfikuje postacie Mikołaja Kopernika, Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego; wymienia charakterystyczne	identyfikuje postacie Bony Sforzy, Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Stanisława Orzechowskiego; omawia przykłady zabytków sztuki renesansu w Polsce; charakteryzuje system szkolnictwa na ziemiach polskich;	stosuje pojęcie <i>literatura sowizdrzalska</i> ; identyfikuje postacie Filipa Kallimacha, Franciszka Florentczyka, Bartolomea Berecciego, Santiogo Gucciego, Macieja z Miechowa, Marcina Kromera; wyjaśnia, skąd czerpali wzorce polscy zwolennicy idei renesansowych;	Tomasza Kłosa, Wojciecha Oczko, Józefa Strusia, Bernarda Moranda, Bernarda Wapowskiego, Marcina Bielskiego, Bartosza Paprockiego, Biernata z Lublina; przedstawia osiągnięcia polskiej nauki w okresie renesansu;	ocenia osiągnięcia renesansu polskiego; ocenia dorobek polskiej myśli politycznej doby renesansu

	cechy architektury renesansowej w Polsce	omawia rozwój literatury renesansowej w Polsce	przedstawia okoliczności, jakie sprzyjały rozprzestrzenianiu się idei renesansowych w Polsce; wyjaśnia, jakim celom służyła literatura społeczno-polityczna czasów renesansu	wyjaśnia, dlaczego Zamość jest przykładem tzw. miasta idealnego	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Rewolucja angielska i monarchia parlamentarna	stosuje pojęcie <i>monarchia parlamentarna</i> ; lokalizuje w czasie ogłoszenie Deklaracji praw (1689); lokalizuje w czasie i przestrzeni wojnę domową w Anglii (1642–1648);; identyfikuje postać Olivera Cromwella wyjaśnia, jaką rolę w przebiegu rewolucji odegrał Oliver Cromwell; przedstawia skutki rewolucji angielskiej	stosuje pojęcia <i>Armia Nowego Wzoru, Akt nawigacyjny, chwalebna rewolucja</i> ; lokalizuje w czasie egzekucję Karola I (1649), ogłoszenie się Olivera Cromwella lordem protektorem (1653), wydanie aktu nawigacyjnego (1651), chwalebna rewolucję (1688); identyfikuje postacie Karola I Stuarta, Wilhelma III Orańskiego; wymienia przyczyny rewolucji angielskiej; przedstawia najważniejsze etapy rewolucji w Anglii; wyjaśnia, na czym polegała chwalebna rewolucja	stosuje pojęcia <i>gentry, torysi, wigowie</i> ; lokalizuje w czasie obrady Krótkiego Parlamentu (1640), restaurację Stuartów (1660), powstanie Wielkiej Brytanii (1707); identyfikuje postacie Jakuba I Stuarta, Karola II Stuarta, Jakuba II Stuarta; przedstawia przemiany gospodarcze i społeczne w Anglii na początku XVI w.; przedstawia przebieg rewolucji angielskiej; charakteryzuje dyktaturę Olivera Cromwella; omawia okoliczności, w jakich doszło do restauracji Stuartów	stosuje pojęcia <i>diggerzy, lewellerzy</i> ; lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Naseby (1645); identyfikuje postać Anny Stuart; omawia napięcia religijne i polityczne w Anglii w przededniu rewolucji; charakteryzuje rolę parlamentu w rewolucji angielskiej; wyjaśnia, jakie były cele diggerów, a jakie lewellerów	ocenia znaczenie rewolucji angielskiej i jej skutków

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Wojna trzydziestoletnia	lokalizuje w czasie wojnę trzydziestoletnią (1618–1648); wskazuje na mapie państwa uczestniczące w wojnie trzydziestoletniej; przedstawia przyczyny wojny trzydziestoletniej; omawia skutki wojny trzydziestoletniej	stosuje pojęcia <i>Unia Protestancka</i> , <i>Liga Katolicka</i> , <i>defenestracja praska</i> ; lokalizuje w czasie powstanie Unii Protestanckiej (1608), powstanie Ligi Katolickiej (1609), defenestrację praską (1618) lokalizuje w czasie i przestrzeni pokój westfalski (1648) i jego postanowienia; identyfikuje postać Gustawa II Adolfa; wymienia etapy wojny trzydziestoletniej; wyjaśnia, jaką rolę w wojnie trzydziestoletniej odegrał Gustaw II Adolf; wymienia postanowienia pokoju westfalskiego	lokalizuje w czasie etapy wojny trzydziestoletniej: czeski (1618–1624), duński (1624–1629), szwedzki (1630–1635), francuski (1635–1648); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Białą Górą (1620), bitwę pod Lützen (1632), bitwę pod Rocroi (1643); identyfikuje postacie Chrystiana IV, Albrechta von Wallensteina; omawia sytuację w rzeszy Niemieckiej przed wybuchem wojny trzydziestoletniej; opisuje etapy wojny trzydziestoletniej	stosuje pojęcia <i>list majestatyczny</i> , <i>edykt restytucyjny</i> ; identyfikuje postacie Rudolfa II Habsburga, Ferdynanda III Habsburga, Fryderyka V Wittelsbacha; przedstawia cele, jakie chciały osiągnąć państwa angażujące się w wojnę trzydziestoletnią w kolejnych etapach jej trwania	ocenia skutki wojny trzydziestoletniej; ocenia znaczenie wojny trzydziestoletniej dla dziejów Europy w XVII w.
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Absolutyzm we Francji	stosuje pojęcia <i>Stany Generalne</i> , <i>absolutyzm</i> ; lokalizuje w czasie rządu osobiste	stosuje pojęcia <i>intendant</i> , <i>merkantylizm</i> ; lokalizuje w czasie rządu kardynała	stosuje pojęcia <i>fronda</i> , <i>szlachta urzędnicza</i> , <i>polityka reunionów</i> ;	lokalizuje w czasie wojnę francusko-hispańską (1701–1714);	ocenia korzyści i zagrożenia, jakie dla państwa niosło skupienie władzy w rękach jednej osoby

	Ludwika XIV (1661–1715); identyfikuje postacie Armanda de Richelieu, Ludwika XIV; wymienia uprawnienia Ludwika XIV jako władcy absolutnego	Armanda de Richelieu (1624–1642); identyfikuje postacie Julesa Mazarina, Jeana–Baptista Colberta; przedstawia osiągnięcia kardynała Armanda de Richelieu, Ludwika XIV; charakteryzuje działalność kardynała Armanda de Richelieu; charakteryzuje rządy osobiste Ludwika XIV; wyjaśnia, na czym polegała polityka merkantylnizmu; wymienia działania, jakie podjął Jean–Baptiste Colbert w celu realizacji polityki merkantylnizmu	lokalizuje w czasie frondę (1648–1653), zniesienia Edyktu nantejskiego (1685); lokalizuje w przestrzeni Reuniony; identyfikuje postacie Ludwika XIII, Anny Austriaczki; przedstawia, w jaki sposób doszło do powstania we Francji monarchii absolutystycznej; charakteryzuje ustrój Francji za czasów Ludwika XIV; charakteryzuje politykę zagraniczną Ludwika XIV	wyjaśnia, w jaki sposób panowanie Henryka IV Burbona wpłynęło na pozycję Francji w Europie; wyjaśnia, w jaki sposób społeczeństwo francuskie zareagowało na rządy absolutne; przedstawia cechy charakterystyczne sztuki za panowania Ludwika XIV; wyjaśnia, czym była tzw. polityka reunionów i jak się zakończyła dla Francji	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Nowe potęgi europejskie w XVII wieku	lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Wiedniem (1683); wymienia kraje, których pozycja w XVII w. wzrosła, i te, które utraciły w tym czasie status mocarstw w Europie; wymienia nowe imperia kolonialne i	stosuje pojęcia <i>kompania handlowa</i> , <i>faktoria</i> , <i>Liga Święta</i> ; lokalizuje w czasie zawarcie Ligi Świętej (1684); lokalizuje w czasie i przestrzeni pokój w Karłowicach (1699) i jego postanowienia; identyfikuje postać Gustawa II Adolfa;	lokalizuje w czasie zniesienie zależności lennejskiej Prus Książęcych (1657); identyfikuje postacie Karola X Gustawa, Fryderyka Wilhelma; wyjaśnia, dlaczego w XVII w. Hiszpania i Portugalia utraciły polityczne znaczenie; wyjaśnia, co spowodowało, że Szwecja i Prusy stały się liczącą potęgą w rejonie Bałtyku;	lokalizuje w czasie przybycia purytanów do Ameryki (1620), powstania w Portugalii i Katalonii (1640); identyfikuje postać Karola IX Sudermańskiego; omawia proces budowania potęgi Szwecji i Prus w XVII w.	ocenia konsekwencje zmiany układu sił na świecie w XVII w.; ocenia konsekwencje zmiany układu sił nad Bałtykiem w XVII w.

	wskazuje zasięg ich wpływów	przedstawia główne kierunki ekspansji i zdobycze nowych potęg kolonialnych; wyjaśnia, jaką rolę w budowaniu imperiów kolonialnych w XVII w. pełniły kompanie handlowe; omawia okoliczności zahamowania ekspansji tureckiej w Europie w XVII w.	przedstawia przyczyny zakończenia tureckiej ekspansji w Europie		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Kultura Europy w XVII wieku	stosuje pojęcie <i>barok</i> ; barok w Europie (k. XVI – p. XVIII w.); identyfikuje postacie Galileusza, Izaaka Newtona; wymienia cechy charakterystyczne sztuki baroku	stosuje pojęcia <i>empiryzm, racjonalizm</i> ; identyfikuje postacie Giovanniego Lorenza Berniniego, Petera Paula Rubensa, Rembrandta van Rijn, Moliere, Jana Sebastiana Bacha, Francisa Bacona, Kartezjusza; wyjaśnia, w jaki sposób sztuka baroku miała wpływać na umacnianie uczuć religijnych katolików; przedstawia cechy charakterystyczne malarstwa i rzeźby barokowej	stosuje pojęcia <i>malarstwo iluzjonistyczne, rokoko</i> ; identyfikuje postacie Caravaggia, Diega Velázqueza, Johannesa Keplera; wyjaśnia, dlaczego barok nazywano epoką przeciwieństw; charakteryzuje osiągnięcia nauki w okresie baroku; omawia myśl filozoficzną epoki baroku	identyfikuje postacie Artemisi Gentileschi, Fransa Halsy, Jana Vermeera van Delft, Judith Leyster, Calderona de la Barci, Lope de Vegi, Jerzego Fryderyka Haendela, Claudia Monteverdiego; przedstawia osiągnięcia literatury muzyki i teatru w okresie baroku	omawia różnice między sztuką baroku w krajach katolickich i protestanckich

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Początki rządów Wazów w Rzeczypospolitej	stosuje pojęcie <i>husaria</i> ; lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Kircholmem (1605), bitwę pod Oliwą (1627);; identyfikuje postać Zygmunta III Wazy wyjaśnia, jaką rolę w prowadzeniu kampanii wojennych odgrywała husaria; wymienia cele polityki zagranicznej Zygmunta III Wazę	lokalizuje w czasie elekcję Zygmunta III Wazy (1587), rokosz Zebrzydowskiego (1606–1608), wojnę o ujście Wisły (1626–1629); lokalizuje w czasie i przestrzeni rozejm w Starym Targu (1629) i jego postanowienia, rozejm w Sztumskiej Wsi (1635) i jego postanowienia; identyfikuje postacie Jana Zamojskiego, Jana Karola Chodkiewicza, Mikołaja Zebrzydowskiego, Gustawa Adolfa; przedstawia osiągnięcia Zygmunta III Wazy; wyjaśnia, jaką rolę podczas elekcji i w pierwszych latach panowania Zygmunta III Wazy odegrał Jan Zamojski; wymienia przyczyny wybuchu wojny polsko-szwedzkiej o Inflanty;	stosuje pojęcia <i>regaliści</i> , <i>popularyści</i> ; lokalizuje w czasie unię polsko-szwedzką (1592–1599), bitwę pod Guzowem (1607); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Kokenhausen (1601), bitwę pod Białym Kamieniem (1604), bitwę pod Trzcianą (1629); identyfikuje postać Krzysztofa „Pioruna” Radziwiłła; omawia okoliczności i przebieg elekcji w 1587 r.; wymienia atuty kandydatury Zygmunta Wazy do tronu polskiego; omawia przebieg wojny Rzeczypospolitej ze Szwecją o Inflanty; przedstawia przebieg i skutki rokoszu Zebrzydowskiego	lokalizuje w czasie bitwę pod Byczyną (1588); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod bitwą pod Czarnem (1627); identyfikuje postacie Maksymiliana III, Karola IX Sudermańskiego; wyjaśnia, dlaczego polityka Zygmunta III Wazy budziła niezadowolenie szlachty; omawia, jak doszło do rokoszu Zebrzydowskiego	ocenia zaangażowanie Rzeczypospolitej w wojny ze Szwecją za panowania Zygmunta III Wazy

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Wojny z Moskwą w pierwszej połowie XVII wieku	stosuje pojęcie <i>dymitriady</i> ; lokalizuje w czasie I dymitriadę (1604–1606); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Kłuszynem (1610); identyfikuje postacie Zygmunta III Wazy, Władysława Wazy; wymienia przyczyny dymitriad; przedstawia skutki wojen Rzeczypospolitej z Rosją w I połowie XVII w.	lokalizuje w czasie wojnę z Moskwą (1609–1619); lokalizuje w czasie i przestrzeni rozejm w Dywilinie (1619) i jego postanowienia, oblężenie Smoleńska (1633–1634), pokój w Polanowie (1634) i jego postanowienia; identyfikuje postacie Dymitra Samozwańca, Stanisława Żółkiewskiego, Michała Romanowa; opisuje przebieg i skutki wojny Rzeczypospolitej z Rosją; omawia przebieg i skutki wojny o Smoleńsk	stosuje pojęcia <i>patriarchat</i> , <i>Wielka Smuta</i> ; lokalizuje w czasie Wielką Smutę (1598–1613), rządy Polaków w Moskwie (1610–1612); identyfikuje postacie Borysa Godunowa, Jerzego Mniszcha, Maryny Mniszchówny, Dymitra II Samozwańca, Wasyla Szujskiego; omawia przebieg i skutki I dymitriady; przedstawia przebieg i skutki II dymitriady; wymienia cele polityki wschodniej państwa polsko-litewskiego za rządów Zygmunta III Wazy i Władysława IV	stosuje pojęcie <i>lisowczycy</i> ; identyfikuje postać Fiodora I, Dymitra; wyjaśnia, jak doszło do Wielkiej Smuty w Rosji; wyjaśnia, w jakich okolicznościach Polacy utracili władzę na Kremlu; omawia zmiany granic Rzeczypospolitej Obojga Narodów w wyniku jej wojen ze Szwecją i Rosją w I połowie XVII w.	ocenia skutki wojen Rzeczypospolitej z Moskwą na początku XVII w.; ocenia politykę zagraniczną Zygmunta III Wazy
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Wojny z Turcją w pierwszej połowie XVII wieku	stosuje pojęcie <i>przedmurze chrześcijaństwa</i> ; lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Cecorą (1620), bitwę pod Chocimiem (1621);;	stosuje pojęcia <i>Dzikie Pola</i> , <i>ataman</i> , <i>jasyr</i> ; identyfikuje postacie Stanisława Żółkiewskiego, Jana Karola Chodkiewicza; omawia okoliczności wybuchu wojny polsko-	stosuje pojęcia <i>Zaporoże</i> , <i>Sicz</i> ; lokalizuje w czasie pokój hetmański (1621), pokój wieczysty (1624); wskazuje na mapie Zaporoże, chanat krymski;; przedstawia organizację wewnętrzną Kozaków	omawia sytuację społeczno-polityczną na kresach Rzeczypospolitej	ocenia skutki konfliktów Rzeczypospolitej z Turcją w I połowie XVII w.

	wskazuje na mapie obszary Ukrainy wymienia przyczyny wojen polsko-tureckich; wyjaśnia, dlaczego Rzeczpospolitą nazywano przedmurzem chrześcijaństwa	tureckiej za panowania Zygmunta III Wazy; przedstawia przebieg i skutki wojny polsko-tureckiej w latach 1620–1624	wyjaśnia, jaki wpływ na stosunki polsko-tureckie miała militarna aktywność Tatarów i Kozaków		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Powstanie kozackie	lokalizuje w czasie powstanie Chmielnickiego (1648–1658); identyfikuje postacie Bohdana Chmielnickiego, Jana Kazimierza Wazę; –wymienia przyczyny powstań kozackich na Ukrainie; przedstawia skutki powstania Chmielnickiego	stosuje pojęcie <i>rejestr kozacki</i> ; lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwy pod Żółtymi Wodami (1648), bitwę pod Korsuniem (1648), bitwę pod Piławcami (1648), ugodę w Perejasławiu (1654), unię w Hadziaczu (1658), rozejm w Andruszowie (1667) i jego postanowienia; identyfikuje postać Jeremiego Wiśniowieckiego; przedstawia przyczyny, powstania Chmielnickiego; wyjaśnia, jakie były postanowienia i skutki ugody w Perejasławiu;	lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwy, oblężenie Zbaraża (1649), ugodę zborowską (1649), bitwę pod Beresteczkiem (1651), bitwę pod Białą Cerkwią (1651), bitwę pod Batohem (1652); identyfikuje postać Iwana Wyhowskiego; omawia przebieg powstania Chmielnickiego; wymienia postanowienia ugody zborowskiej i jej konsekwencje; omawia przebiegi skutki wojny z Rosją o Ukrainę	wyjaśnia, jaki wpływ na bunt kozackie miało poczucie odrębności wyznaniowej i etnicznej; wyjaśnia, jakie cechy armii kozackiej sprawiły, że była ona pożądaną siłą zbrojną na kresach Rzeczypospolitej	ocenia politykę Rzeczypospolitej wobec Kozaków; ocenia wpływ powstania Chmielnickiego na sytuację państwa polsko-litewskiego

		wymienia postanowienia unii w Hadziaczu i jej konsekwencje			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Potop szwedzki i kryzys Rzeczypospolitej	stosuje pojęcia <i>oligarchia magnacka</i> , <i>liberum veto</i> ; lokalizuje w czasie pierwsze zastosowanie <i>liberum veto</i> (1652), potop szwedzki (1655–1660); identyfikuje postacie Jana Kazimierza, Stefana Czarnieckiego; wymienia przyczyny potopu szwedzkiego; – opisuje zniszczenia Rzeczypospolitej po potopie szwedzkim	stosuje pojęcia <i>wojna partyzancka</i> , <i>wojna podjazdowa</i> , <i>ksenofobia</i> ; lokalizuje w czasie pokój w Oliwie (1660), abdykację Jana Kazimierza (1668); lokalizuje w czasie i przestrzeni kapitulację pod Ujściem (1655), ugodę w Kiejdanach (1655), obronę Jasnej Góry (1655), bitwę pod Warką (1656); identyfikuje postacie Karola X Gustaw, Władysława Sicińskiego; przedstawia osiągnięcia Jana Kazimierza; wyjaśnia, dlaczego oblężenie Jasnej Góry stało się momentem przełomowym w przebiegu wojny ze Szwedami ;	stosuje pojęcie <i>śluby lwowskie</i> ; lokalizuje w czasie traktat w Radnot (1656), śluby lwowskie (1656), traktaty welawsko-bydgoskie (1657), rokosz Lubomirskiego (1665); identyfikuje postacie Janusza Radziwiłła, Hieronima Radziejowskiego, Marii Ludwiki Gonazgi, Jerzego Sebastiana Lubomirskiego; przedstawia przebieg potopu szwedzkiego; wymienia postanowienia traktatów welawsko-bydgoskich i wyjaśnia ich konsekwencje dla Rzeczypospolitej; przedstawia plan reform wewnętrznych proponowany przez Jana Kazimierza; przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rokoszu Lubomirskiego	stosuje pojęcie <i>elekcja vivente rege</i> ; lokalizuje w czasie wypędzenie arian (1658), bitwę pod Mątwami (1666); opisuje proces oligarchizacji życia politycznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów; charakteryzuje sytuację wyznaniową w Rzeczypospolitej w połowie XVII w.; wyjaśnia przyczyny kryzysów wewnętrznych oraz załamania gospodarczego Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w.	ocenia postawę magnatów polskich wobec wojny ze Szwecją; ocenia plany reform Jana Kazimierza Wazy ocenia proces oligarchizacji życia politycznego Rzeczypospolitej w XVII w.; ocenia konsekwencje polityczne, społeczne i gospodarcze wojen Rzeczypospolitej w XVII w.

		omawia taktykę, jaką zastosowali Polacy w walce ze Szwedami; przedstawia postanowienia pokoju w Oliwie; wyjaśnia, jakie znaczenie dla funkcjonowania parlamentaryzmu polskiego miało liberum veto			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Panowanie Jana III Sobieskiego	lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Wiedniem (1683); identyfikuje postać Jana III Sobieskiego; omawia przyczyny, przebieg i skutki wyprawy wiedeńskiej Jana III Sobieskiego	lokalizuje w czasie powstanie Ligi Świętej (1684); lokalizuje w czasie i przestrzeni pokój w Buczacu (1772) i jego postanowienia, bitwę pod Chocimiem (1673), pokój Grzymułtowskiego (1686) i jego postanowienia, pokój w Karłowicach (1699) i jego postanowienia; identyfikuje postać Michała Korybuta Wiśniowieckiego; przedstawia osiągnięcia Jana III Sobieskiego; wymienia postanowienia pokoju w Buczacu;	lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Podhajcami (1667), kapitulację Kamieńca Podolskiego (1672), rozejmu w Żurawnie (1676) i jego postanowienia, bitwę pod Parkanami (1683), omawia panowanie Michała Korybuta Wiśniowieckiego; wyjaśnia, jak doszło do wojny z Turcją w latach 60. XVII w. i omawia jej przebieg; omawia okoliczności elekcji Jana III Sobieskiego; charakteryzuje zmiany granic Rzeczypospolitej Obojga Narodów w wyniku wojen z Turcją w XVII w; wyjaśnia, dlaczego Rzeczpospolita zaangażowała się w działalność Ligi Świętej;	identyfikuje postać Piotra Doroszenki; wymienia postanowienia rozejmu w Żurawnie; wyjaśnia, jaką rolę w polityce Jana III Sobieskiego miała współpraca z Francją opisuje sytuację wewnętrzną i położenie międzynarodowe Rzeczypospolitej Obojga Narodów w latach 1669–1696; przedstawia, jak zmieniały się założenia polityki zagranicznej Jana III Sobieskiego	ocenia panowanie Jana III Sobieskiego; ocenia znaczenie bitwy pod Wiedniem dla losów Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Europy

		przedstawia międzynarodowe znaczenie Rzeczypospolitej jako przedmurza chrześcijaństwa;	przedstawia znaczenie pokoju w Karłowicach		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Barok i sarmatyzm w Rzeczypospolitej	stosuje pojęcie <i>sarmatyzm</i> ; lokalizuje w czasie barok w Polsce (k. XVI– poł. XVIII w.) i sarmatyzm (XVII w.); wymienia cechy charakterystyczne kultury sarmatyzmu	stosuje pojęcie <i>orientalizacja</i> ; identyfikuje postacie Jana Andrzeja Morsztyna, Jana Chryzostoma Paska; przedstawia cechy charakterystyczne dla architektury, sztuki i literatury baroku w Polsce; wyjaśnia, dlaczego sarmatyzm stał się ideologią szlachty polskiej	identyfikuje postacie Tylmana z Gameren, Jana Heweliusza; omawia okoliczności upowszechnienia się kultury baroku w Rzeczypospolitej; wyjaśnia, w jaki sposób przywiązanie do katolicyzmu wpływało na rozwój sztuki baroku w Polsce wyjaśnia wpływ szlachty na sztukę i literaturę baroku w Polsce	identyfikuje postacie Macieja Kazimierza Sarbieńskiego, Anny Stanisławskiej, Elżbiety Drużbackiej, Zbigniewa Morsztyna, Wacława Potockiego, Kaspra Niesieckiego; określa, jaki wpływ na architekturę polskiego baroku miał mecenas królewski, kościelny i magnacki; omawia rozwój nauki i oświaty w Rzeczypospolitej w XVII w.	ocenia przejawy sarmatyzmu w mentalności i życiu codziennym szlachty polskiej
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Przemiany gospodarcze i społeczne w XVIII wieku	stosuje pojęcia <i>eksplozja demograficzna, rewolucja przemysłowa, fabryka, urbanizacja</i> ; przedstawia przyczyny eksplozji	stosuje pojęcia <i>rewolucja agrarna, liberalizm gospodarczy</i> ; lokalizuje w czasie opatentowanie maszyny parowej przez Jamesa Watta (1769);	stosuje pojęcia <i>arystokracja pieniądza, kameralizm, fizjokratyzm, leseferyzm</i> ; lokalizuje w czasie skonstruowanie mechanicznej przędzarki (1764);	lokalizuje w czasie opatentowanie tzw. latającego czółenka (1733); identyfikuje postacie Johna Kaya, Jamesa Hargreavesa;	ocenia skutki społeczne przemian gospodarczych w XVIII w.

	demograficznej w XVIII w.; przedstawia skutki rewolucji przemysłowej	identyfikuje postacie Jamesa Watta, Adama Smitha; wyjaśnia, dlaczego doszło do rewolucji przemysłowej; wyjaśnia, jakie korzyści i zagrożenia wiązały się z mechanizacją produkcji; omawia wpływ zastosowania maszyny parowej na rozwój przemysłu w Wielkiej Brytanii	przestawia skutki społeczne przemian gospodarczych w Wielkiej Brytanii w XVIII w.;omawia zmiany w sposobach produkcji włókienniczej; wyjaśnia, dlaczego rewolucja przemysłowa rozpoczęła się w Wielkiej Brytanii; omawia nowe idee ekonomiczne, które pojawiły się w XVIII	omawia przemiany gospodarcze w Wielkiej Brytanii w XVIII w.; wyjaśnia, w jaki sposób XVIII-wieczne koncepcje ekonomiczne odbiegały od zasad merkantylnizmu	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Oświecenie	stosuje pojęcie <i>oświecenie</i> ; lokalizuje w czasie oświecenie w Europie (XVIII w.); wyjaśnia, jaką rolę odgrywała edukacja w okresie oświecenia; wymienia cechy charakterystyczne sztuki czasów oświecenia	stosuje pojęcia <i>racjonalizm, empiryzm, umowa społeczna, trójpodział władzy, klasycyzm</i> ; identyfikuje postacie Benjamina Franklina, Johna Locka, Karola Monteskiusza, Woltera, Wolfganga Amadeusza Mozarta; charakteryzuje główne idee oświeceniowe; wymienia formy upowszechniania kultury oświeceniowej; charakteryzuje myśl polityczną epoki oświecenia	stosuje pojęcia <i>deizm, ateizm, prawa naturalne</i> ; identyfikuje postacie Alessandra Volty, Jamesa Cooka, Denisa Diderota, Andersa Celsjusza; przedstawia genezę oświecenia; wyjaśnia, jakie cele miała realizować literatura oświecenia; wyjaśnia, jakie znaczenie miał rozwój prasy w epoce oświecenia	stosuje pojęcia <i>masoneria, sentymentalizm</i> ; identyfikuje postacie Karola Linneusza, Daniela Defoe, Jacquesa i Josepha Montgolfier, Gabriela Fahrenheita, Jacquesa–Louisa Davida; przedstawia osiągnięcia naukowe epoki oświecenia; przedstawia, jakiego społeczeństwa oczekiwali oświeceniowi myśliciele	ocenia, czy oczekiwania stawiane w oświeceniu artystom poszerzały, czy ograniczały; ich możliwość ekspresji; ocenia poglądy polityczne filozofów i myślicieli oświecenia

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Absolutyzm oświecony w XVIII wieku	stosuje pojęcie <i>absolutyzm oświecony</i> ; lokalizuje w czasie wielką wojnę północną (1700–1721); identyfikuje postacie Piotra I Wielkiego, Katarzyny II; wyjaśnia, jaką rolę w państwie miał odgrywać władca oświecony	stosuje pojęcie <i>józefinizm</i> ; lokalizuje w czasie i przestrzeni powstanie Królestwa Prus (1701), wojnę siedmioletnią (1756–1763); identyfikuje postacie Fryderyka Wilhelma I, Fryderyka II Wielkiego, Marii Teresy, Józefa II; wyjaśnia, co skłoniło XVIII-wiecznych władców absolutnych do podjęcia reform w ich państwach; omawia reformy Piotra I Wielkiego i Katarzyny II Wielkiej; wymienia reformy Marii Teresy i Józefa II	stosuje pojęcia <i>sankcja pragmatyczna, państwo policyjne</i> ; lokalizuje w czasie ogłoszenie sankcji pragmatycznej (1713); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Połtawą (1709); identyfikuje postacie Fryderyka I Hohenzollerna, Karola VI; przedstawia osiągnięcia Piotra I Wielkiego, Katarzyny II, Fryderyka Wilhelma I, Fryderyka II Wielkiego, Marii Teresy, Józefa II; wyjaśnia, jakie cele przyświecały Piotrowi I Wielkiemu	lokalizuje w czasie wcielenie chanatu krymskiego do Rosji (1763); wyjaśnia, w jakich okolicznościach wydano w Austrii sankcję pragmatyczną; porównuje reformy wdrażane w Rosji, Prusach i Austrii	ocenia politykę władców rosyjskich w okresie absolutyzmu oświeconego; ocenia konsekwencje reform oświeceniowych w Austrii i Prusach; ocenia, czy wskutek zmian wprowadzonych przez władców oświeconych poprawił się poziom życia ich poddanych
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Powstanie Stanów Zjednoczonych	stosuje pojęcia <i>państwo federacyjne, Kongres, Izba reprezentantów, Sena</i> ;t lokalizuje w czasie ogłoszenie Deklaracji niepodległości (4 VII 1776), przyjęcie konstytucji Stanów	stosuje pojęcia <i>Karta Praw, republikanie, demokraci</i> ; lokalizuje w czasie „bostońskie picie herbaty” (1773), wojnę o niepodległość USA (1775–1783);	stosuje pojęcie <i>ustawa stemplowa</i> ; lokalizuje w czasie wprowadzenie ustawy stemplowej (1765); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Saratogą (1777), postanowienia pokoju w Wersalu (1783);	lokalizuje w czasie ogłoszenie ustawy o herbacie (1773), I kongres Kontynentalny (1774), wybór I prezydenta USA (1787); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Lexington (1775);	ocenia, jaką rolę w toczonych działaniach odegrało ogłoszenie Deklaracji niepodległości; ocenia znaczenie rewolucji amerykańskiej z perspektywy politycznej,

	Zjednoczonych (1787);– identyfikuje postać Jerzego Waszyngtona; wymienia przyczyny konfliktu mieszkańców kolonii z władzami brytyjskimi; przedstawia założenia Deklaracji niepodległości	lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Yorktown (1781); identyfikuje postacie Kazimierza Pułaskiego, Tadeusza Kościuszki; wyjaśnia, dlaczego wydarzenia w Bostonie stały się impulsem do otwartego buntu kolonistów przeciwko władzom metropolii; przedstawia rozwiązania ustrojowe przyjęte w konstytucji Stanów Zjednoczonych; –omawia założenia Karty Praw; omawia rolę Polaków w wojnie o niepodległość	identyfikuje postać Thomasa Jeffersona, omawia przebieg wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; wymienia kompetencje prezydenta określone w konstytucji Stanów Zjednoczonych; wyjaśnia, na czym polegał system dwupartyjny w USA	przedstawia, jak były zorganizowane kolonie angielskie w Ameryce Północnej; wyjaśnia, jaką rolę w konflikcie między kolonistami a metropolią odgrywały Kongresy Kontynentalne	gospodarczej i społecznej
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Rewolucja francuska	stosuje pojęcia <i>Deklaracja praw człowieka i obywatela, monarchia konstytucyjna</i> ; lokalizuje w czasie szturm na Bastylie (14 VII 1789), uchwalenie Deklaracji praw człowieka i obywatela (VIII 1789);	stosuje pojęcia <i>burżuazja, Zgromadzenie Narodowe, jakobini, kordelierzy</i> ; lokalizuje w czasie ogłoszenie się przedstawicieli stanu trzeciego Zgromadzeniem Narodowym (VI 1789);	stosuje pojęcia <i>Zgromadzenie Konstytucyjne (konstytuanta), wielka trwoga</i> ; lokalizuje w czasie otwarcie Stanów Generalnych (V 1789), powstanie Zgromadzenia Konstytucyjnego/konstytuanty (VII 1789), ogłoszenia pierwszej konstytucji francuskiej (IX 1791); identyfikuje postacie Emmanuela–Josepha Sieyès’a,	stosuje pojęcie <i>sankiuloci</i> ; lokalizuje w czasie marsz na Wersal (X 1789); charakteryzuje sytuację wewnętrzną i zewnętrzną Francji za panowania Ludwika XVI; wyjaśnia, w jakich okolicznościach	ocenia stosunek Ludwika XVI do wydarzeń rewolucyjnych; ocenia, jaki wpływ na prace konstytuanty miały działania podejmowane przez mieszkańców Paryża i prowincji

	identyfikuje postać Ludwika XVI; wymienia przyczyny rewolucji francuskiej; wymienia postanowienia Deklaracji praw człowieka i obywatela	identyfikuje postacie Marii Antoniny, Maximiliena Robespierre’a, Georgesa Dantona; omawia strukturę francuskiego społeczeństwa stanowego przedstawia wydarzenia związane z wybuchem rewolucji we Francji; wymienia pierwsze reformy konstytuancy	Josepha Marie de La Fayette’a, Jean–Paula Marata; wymienia cele polityczne i społeczne stanu trzeciego; wyjaśnia, w jakich okolicznościach powołano Zgromadzenie Narodowe; przedstawia obozy polityczne ukształtowane w konstytuancie	zwołano Stany Generalne; przedstawia zmiany ustrojowe i społeczne, jakie wprowadziła konstytucja z 1791	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Republika Francuska	stosuje pojęcia <i>dyktatura jakobinów, wielki terror, przewrót termidoriański</i> ; lokalizuje w czasie dyktaturę jakobinów (IV 1793–VII 1794), przewrót termidoriański (VII 1794); identyfikuje postać Maximiliena Robespierre’a; przedstawia cechy charakterystyczne dyktatury jakobinów; przedstawia skutki rewolucji francuskiej	stosuje pojęcia <i>Konwent Narodowy, Komitet Ocalenia Publicznego, Trybunał rewolucyjny, dyktatoriat</i> ; lokalizuje w czasie proklamowanie republiki we Francji (IX 1792), utworzenie Komitetu Ocalenia Publicznego (1793); omawia okoliczności upadku monarchii we Francji; przedstawia rolę, jaką odgrywał Komitet Ocalenia Publicznego i Trybunał Rewolucyjny;	stosuje pojęcia <i>żyrondyści, górale, „bagno”, powstanie w Wandei</i> ; lokalizuje w czasie wybuch wojny Francji z Austrią (IV 1792), ścięcie Ludwika XVI (I 1793), ogłoszenie dekretu o podejrzanych (1793), ogłoszenie konstytucji roku III (1795); przedstawia przyczyny wojny rewolucyjnej Francji z Austrią i Prusami; omawia okoliczności, w jakich doszło do wprowadzenia dyktatury jakobinów	lokalizuje w czasie i przestrzeni wybuch powstania w Wandei (1793);; przedstawia stosunek państw europejskich do rewolucji we Francji przedstawia reakcję państw europejskich na egzekucję Ludwika XVI	ocenia znaczenie rewolucji francuskiej z perspektywy politycznej, gospodarczej i społecznej

		wyjaśnia, jak doszło do przewrotu termidoriańskiego i jakie były jego konsekwencje			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Czasy saskie	stosuje pojęcie <i>Collegium Nobilium</i> ; lokalizuje w czasie obrady sejmu niemego (1717); identyfikuje postacie Augusta II Mocnego, Stanisława Konarskiego; wymienia cele polityczne, jakie przyświecały Augustowi II Mocnemu; przedstawia postanowienia sejmu niemego	stosuje pojęcia <i>Sejm Niemy</i> , <i>Familia</i> ; lokalizuje w czasie wielką wojnę północną (1700–1721), (1732), założenie Collegium Nobilium (1740); identyfikuje postacie Augusta III, Stanisława Leszczyńskiego; przedstawia osiągnięcia Augusta II Mocnego; przedstawia sytuację wewnętrzną w Rzeczypospolitej w okresie wielkiej wojny północnej; omawia zjawisko ingerencji obcych mocarstw w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej w I poł. XVIII w.;– wyjaśnia, na czym polegał kryzys parlamentaryzmu polskiego za panowania Augusta III	stosuje pojęcie <i>republikanci</i> ; lokalizuje w czasie elekcję Augusta II Mocnego (1697), konfederację warszawską (1704), pokój w Altranstädt (1706), konfederację tarnogrodzką (1715), podwójną elekcję (1733), wojnę o sukcesję polską (1733–1736); identyfikuje postać Karola XII; omawia zaangażowanie Rzeczypospolitej w wielką wojnę północną; charakteryzuje panowanie Augusta III; przedstawia projekty reform społecznych i politycznych w I połowie XVIII w.	lokalizuje w czasie bitwę pod Połtawą (1709), pokój w Nystad (1721); identyfikuje postać Franciszka Ludwika Contiego; wyjaśnia, w jakich okolicznościach tron w Rzeczypospolitej objął August II Mocny; przedstawia okoliczności i skutki podwójnej elekcji w 1733 r.; porównuje sposób sprawowania władzy przez obu królów z dynastii Wettinów	ocenia polityczne konsekwencje sejmu niemego; ocenia międzynarodowe położenie Rzeczypospolitej za rządów obu Sasów

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Początki panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego	stosuje pojęcia <i>Szkoła Rycerska</i> , <i>konfederacja barska</i> , <i>Komisja Edukacji Narodowej</i> ; lokalizuje w czasie elekcję Stanisława Augusta Poniatowskiego (1764), konfederację barską (1768–1772), ustanowienie Komisji Edukacji Narodowej (1773); lokalizuje w czasie i przestrzeni I rozbiór Rzeczypospolitej (1772); identyfikuje postacie Stanisława Augusta Poniatowskiego, Katarzyny II; charakteryzuje reformy pierwszych lat panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego; wymienia prawa kardynalne	stosuje pojęcia <i>dysydenci</i> , <i>prawa kardynalne</i> , <i>Rada Nieustająca</i> ; lokalizuje w czasie utworzenie Szkoły Rycerskiej (1765), uchwalenie praw kardynalnych (1768), sejm rozbiorowy (1773–1775); identyfikuje postać Józefa Pułaskiego; przedstawia osiągnięcia Stanisława Augusta Poniatowskiego wymienia reformy sejmu konwokacyjnego; wyjaśnia, w jaki sposób problem dyzunitów wpłynął na sytuację polityczną w Rzeczypospolitej; wymienia postanowienia sejmu porozbiorowego z lat 1773–1775	stosuje pojęcie <i>konfederacja w Radomiu</i> ; lokalizuje w czasie konfederacje Toruniu, Słucku i Radomiu (1767), tzw. sejm repninowski (1767–1768), powołanie Rady Nieustającej (1775); identyfikuje postacie Mikołaja Repnina, Michała Krasińskiego; omawia przebieg ostatniej elekcji w Rzeczypospolitej; wyjaśnia, komu i dlaczego zależało na uchwaleniu tzw. praw kardynalnych; przedstawia przyczyny, przebieg i skutki konfederacji barskiej; omawia okoliczności przeprowadzenia I rozbioru Rzeczypospolitej	omawia układ sił politycznych u schyłku panowania Augusta III; wyjaśnia, dlaczego Katarzyna II zdecydowała się osadzić na polskim tronie Stanisława Poniatowskiego; opisuje zmiany terytorialne, społeczne i gospodarcze, jakie przyniósł I rozbiór Rzeczypospolitej	ocenia reformy sejmu konwokacyjnego i pierwszych lat panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego; ocenia wpływ Rosji na politykę wewnętrzną w Rzeczypospolitej; ocenia skutki I rozbioru Rzeczypospolitej

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Oświecenie w Rzeczypospolitej	stosuje pojęcie <i>oświecenie stanisławowskie</i> ; lokalizuje w czasie oświecenie w Rzeczypospolitej (poł. XVIII – pocz. XIX w.), powołanie Komisji Edukacji Narodowej (1773); identyfikuje postacie Marcella Bacciarellego, Bernarda Belotta Canaletta; – wymienia cechy charakterystyczne oświecenia w Polsce	stosuje pojęcia <i>Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych, obiady czwartkowe</i> ; lokalizuje w czasie utworzenie Collegium Nobilium (1740), założenie Szkoły Rycerskiej (1765), powstanie Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych (1775); identyfikuje postacie Stanisława Konarskiego, Stanisława Staszica, Ignacego Krasickiego, Wojciecha Bogusławskiego, Juliana Ursyna Niemcewicza; przedstawia osiągnięcia Stanisława Augusta Poniatowskiego charakteryzuje mecenat królewski w okresie oświecenia; przedstawia osiągnięcia architektury i sztuki klasycyzmu w Polsce	lokalizuje w czasie założenie Teatru Narodowego (1765); identyfikuje postacie Adama Naruszewicza, Franciszka Bohomolca, Stanisława Trembeckiego; omawia początki oświecenia na ziemiach polskich; omawia rozwój edukacji w Rzeczypospolitej w czasach oświecenia; wyjaśnia, jakie funkcje miała pełnić literatura w okresie oświecenia w Polsce; przedstawia działalność i znaczenie Teatru Narodowego	identyfikuje postacie Jakuba Fontany, Dominika Merliniego, Jana Piotra Norblina, Franciszka Karpińskiego; przedstawia rozwój nauki w okresie oświecenia w Polsce; wyjaśnia, dlaczego idee oświeceniowe pojawiły się w Rzeczypospolitej z opóźnieniem	ocenia wpływ Stanisława Augusta Poniatowskiego na rozwój kultury oświecenia w Polsce

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Sejm Wielki	stosuje pojęcia <i>Sejm Wielki, Sejm Czteroletni</i> ; lokalizuje w czasie początek obrad Sejmu Wielkiego (X 1788); identyfikuje postacie Katarzyny II, Stanisława Augusta Poniatowskiego; wymienia pierwsze reformy Sejmu Wielkiego; wymienia reformy sejm z 1791 r.	stosuje pojęcia <i>protektorat, ofiara wieczysta</i> ; lokalizuje w czasie uchwalenie tzw. ofiary wieczystej (1789), ustawę o sejmikach (III 1791), Prawo o miastach królewskich (IV 1791); identyfikuje postacie Stanisława Staszica, Hugona Kołłątaja, Ignacego Potockiego; wyjaśnia, w jakich okolicznościach zwołano Sejm Wielki; charakteryzuje stronnictwa Sejmu Wielkiego i ich programy omawia reformy Sejmu Wielkiego	stosuje pojęcia <i>rządy królewsko-ambadorskie, czarna procesja</i> ; lokalizuje w czasie likwidację Rady Nieustającej (1789), tzw. czarną procesję (1789), przymierze z Prusami (1790); identyfikuje postacie Stanisława Małachowskiego, Kazimierza Nestora Sapiehy, Stanisława Szczęsnego Potockiego, Franciszka Ksawerego Branickiego, Seweryna Rzewuskiego, Adama Kazimierza Czartoryskiego, Jana Dekerta; wyjaśnia, na czym polegały rządy królewsko-ambadorskie	lokalizuje w czasie spotkanie w Kaniowie (1787); charakteryzuje sytuację Rzeczypospolitej po I rozbiorze; wyjaśnia, jakie znaczenie dla planów reform ustrojowych miał zjazd w Kaniowie	ocenia reformy Sejmu Wielkiego; ocenia wpływ reform sejmowych z 1791 na ustrój Rzeczypospolitej
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Konstytucja 3 maja	stosuje pojęcie <i>konfederacja targowicka</i> ; lokalizuje w czasie uchwalenie Konstytucji 3 maja (1791), konfederację targowicką (1792);	stosuje pojęcie wojna w obronie konstytucji; lokalizuje w czasie wojnę w obronie Konstytucji 3 maja (1792–1793), sejm rozbiorowy w Grodnie (1793);	lokalizuje w czasie przystąpienie Stanisława Augusta Poniatowskiego do konfederacji targowickiej (1792); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Zieleńcami (1792), bitwę pod Dubienką (1792);	identyfikuje postać Fryderyka Augusta; przedstawia stosunek społeczeństwa Rzeczypospolitej do Konstytucji 3 maja	ocenia postawę inicjatorów konfederacji targowickiej; ocenia postawę Stanisława Augusta Poniatowskiego w

	lokalizuje w czasie i przestrzeni II rozbiór; Rzeczypospolitej (1793) identyfikuje postacie Stanisława Augusta Poniatowskiego, Tadeusza Kościuszki; wymienia postanowienia Konstytucji 3 maja	identyfikuje postacie Ignacego Potockiego, Hugona Kołłątaja, Stanisława Szczęsnego Potockiego, Seweryna Rzewuskiego, Franciszka Ksawerego Branickiego, Józefa Poniatowskiego; charakteryzuje zmiany ustrojowe i społeczne wprowadzone na mocy Ustawy rządowej; wymienia postanowienia sejmu grodzieńskiego z 1793 r.; opisuje zmiany terytorialne i polityczne, jakie przyniósł II rozbiór Rzeczypospolitej	identyfikuje postać Szymona Kossakowskiego; przedstawia okoliczności uchwalenia Konstytucji 3 maja; wyjaśnia, jaki stosunek do wprowadzanych reform miały państwa ościennie; omawia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej; przedstawia przebieg wojny w obronie Konstytucji 3 maja; przedstawia okoliczności II rozbioru Rzeczypospolitej		czasie wojny w obronie konstytucji; ocenia znaczenie Konstytucji 3 maja dla dalszych dziejów Polski
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Upadek Rzeczypospolitej	stosuje pojęcie <i>insurekcja</i>; lokalizuje w czasie powstanie kościuszkowskie (1794–1795); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Racławicami (4 IV 1794), III rozbiór Rzeczypospolitej (1795);	stosuje pojęcie <i>Uniwersał połaniecki</i>; lokalizuje w czasie ogłoszenie aktu insurekcji (24 III 1794), ogłoszenie Uniwersału połanieckiego (V 1794); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Szczekocinami (6 VI 1794), bitwę pod Maciejowicami (10 X	stosuje pojęcie <i>Rada Najwyższa Narodowa</i>; lokalizuje w czasie wybuch powstania w Warszawie i Wilnie (IV 1794), powołanie Rady Najwyższej Narodowej (V 1794), abdykację Stanisława Augusta Poniatowskiego (XI 1795); charakteryzuje sytuację w Rzeczypospolitej po II rozbiorze;	identyfikuje postacie Ignacego Działyńskiego, Fryderyka Wilhelma II; omawia cele i działalność emigracji niepodległościowej	ocenia znaczenie powstania kościuszkowskiego dla polskiej myśli niepodległościowej; ocenia szanse na zwycięstwo powstania kościuszkowskiego; ocenia panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego

	identyfikuje postać Tadeusza Kościuszki; przedstawia przyczyny wybuchu powstania kościuszkowskiego; omawia skutki upadku powstania kościuszkowskiego	1794), rzeź Pragi (XI 1794); identyfikuje postacie Jana Kilińskiego, Jakuba Jasińskiego, Aleksandra Suworowa; przedstawia osiągnięcia Tadeusza Kościuszki; wyjaśnia, jakie znaczenie dla przebiegu powstania miał akt insurekcji Tadeusza Kościuszki; opisuje zmiany terytorialne, jakie przyniósł III rozbiór Rzeczypospolitej	przedstawia okoliczności wybuchu powstania kościuszkowskiego; omawia przebieg insurekcji kościuszkowskiej; wyjaśnia, jaką rolę w powstaniu kościuszkowskim pełniła Rada Najwyższa Narodowa		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Od konsultatu do cesarstwa	stosuje pojęcie <i>Kodeks Napoleona</i> ; lokalizuje w czasie wydanie Kodeksu Napoleona (1804), koronację cesarską Napoleona (1804) identyfikuje postać Napoleona Bonaparte; wymienia reformy Napoleona Bonaparte; wyjaśnia, jakie znaczenie miało wprowadzenie Kodeksu Napoleona	stosuje pojęcia <i>dyrektoriatus, konsulat, konkordat</i> ; lokalizuje w czasie rządy dyrektoriatus (1794–1799), rządy konsultatu (1799–1804), konkordat z papieżem (1801); przedstawia osiągnięcia Napoleona Bonaparte; charakteryzuje rządy dyrektoriatus; charakteryzuje rządy konsultatu	stosuje pojęcia <i>zamach stanu 18 brumaire’a, plebiscyt</i> ; lokalizuje w czasie pokoju w Campo Formio (1797), bitwę pod piramidami (1798), zamach stanu 18 brumaire’a (1799); wskazuje na mapie państwa II koalicji antyfrancuskiej; identyfikuje postacie Jeana–Françoisa Champolliona, Józefiny; przedstawia postanowienia pokoju z Campo Formio; przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wyprawy Napoleona do Egiptu;	wyjaśnia, jaką rolę odegrał Napoleon Bonaparte w okresie rządów dyrektoriatus; przedstawia okoliczności zakończenia wojny Francji z I koalicją antyfrancuską	ocenia rolę i działalność Napoleona Bonaparte w okresie dyrektoriatus i konsultatu

		opisuje okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona jako cesarza Francuzów			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Cesarstwo francuskie Napoleona	stosuje pojęcie <i>blokada kontynentalna</i> ; lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Austerlitz (1805); identyfikuje postać Napoleona I; wyjaśnia, na czym polegała tzw. blokada kontynentalna i jakie miała przynieść skutki	lokalizuje w czasie ogłoszenie blokady kontynentalnej (1806); lokalizuje w czasie i przestrzeni pokój w Tylży (1807) i jego postanowienia; identyfikuje postacie Franciszka II, Aleksandra I; wyjaśnia, jakie znaczenie dla przebiegu wojny miała bitwa pod Austerlitz; wymienia postanowienia pokoju w Tylży; wyjaśnia, dlaczego Napoleon uchodzi za jednego z najwybitniejszych dowódców w historii	stosuje pojęcie <i>Związek Reński</i> ; lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Trafalgarem (1805), bitwę pod Ulm (1805), pokój w Preszburgu (1805) i jego postanowienia, bitwy pod Jeną i Auerstedt (1806), bitwy pod Iławą Pruską i Frydlandem (1807), bitwę pod Wagram (1809), zajęcia Hiszpanii przez Napoleona (1808); identyfikuje postacie Horacego Nelsona, Marii Ludwiki; wskazuje na mapie państwa III i IV koalicji antyfrancuskiej przedstawia militarne osiągnięcia Napoleona I wymienia postanowienia pokoju w Preszburgu; wyjaśnia, dlaczego w 1809 r. Napoleon osiągnął szczyt swojej potęgi	lokalizuje w czasie zawiązanie III koalicji antyfrancuskiej (1805), powstanie IV koalicji antyfrancuskiej (1806); omawia przebieg wojny Francji z III koalicją antyfrancuską przedstawia przebieg wojny Francji z IV koalicją antyfrancuską	ocenia, jaką rolę w koalicjach antynapoleońskich odegrała Wielka Brytania

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Upadek Napoleona	stosuje pojęcie <i>Wielka Armia</i> ; w czasie i przestrzeni wyprawę Napoleona na Moskwę (1812–1813); wymienia przyczyny wojny Napoleona I z Rosją; wymienia konsekwencje klęski Napoleona I w 1814 r.	stosuje pojęcia <i>taktyka spalonej ziemi</i> , <i>„bitwa narodów”</i> ; lokalizuje w czasie abdykację Napoleona (1814), 100 dni Napoleona (1815); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Lipskiem (1813), bitwę pod Waterloo (1815); identyfikuje postacie Aleksandra I, Michaiła Kutuzowa; wyjaśnia, na czym polegała potęga Wielkiej Armii; przedstawia konsekwencje bitwy pod Waterloo	stosuje pojęcie <i>„druga wojna polska”</i> ; lokalizuje w czasie pokój paryski (1814); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Borodino (1812), bitwę nad Berezyną (1812); omawia przebieg wyprawy Napoleona I na Moskwę; przedstawia czynniki, które zadecydowały o klęsce wyprawy; wyjaśnia, jakie znaczenie dla walczących stron miała bitwa pod Lipskiem	lokalizuje w czasie powstanie VII koalicji antyfrancuskiej (1815); wyjaśnia, dlaczego społeczeństwo francuskie poparło powrót Napoleona w 1815 r.	ocenia, która z bitew stoczonych przez Napoleona w latach 1812–1815 najsilniej; wpłynęła na losy Europy ocenia znaczenie epoki napoleońskiej dla losów Francji i Europy
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Polacy w wojnach napoleońskich	stosuje pojęcie <i>Legiony Polskie</i> ; lokalizuje w czasie utworzenie Legionów Polskich we Włoszech (1797); identyfikuje postacie Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego; omawia	stosuje pojęcie <i>Legia Naddunajska</i> ; lokalizuje w czasie utworzenie Legii Naddunajskiej (1799), wysłanie polskich oddziałów na Santo Domingo (1802); identyfikuje postać Karola Kniaziewiczza;	lokalizuje w czasie utworzenie pokój w Lunéville (1801); opisuje udział Legionów Polskich w kampaniach wojsk napoleońskich; przedstawia konsekwencje udziału Legionów w walkach na Santo Domingo	omawia cele i oczekiwania polskiej emigracji po powstaniu Kościuszkowskim i III rozbiórze Rzeczypospolitej; wyjaśnia, dlaczego spadło zainteresowanie Francji wykorzystaniem potencjału militarnego Legionów Polskich	ocenia wkład Polaków w budowanie hegemonii Francji napoleońskiej w Europie

	organizację Legionów Polskich we Włoszech	opisuje okoliczności utworzenia Legionów Polskich we Włoszech; przedstawia znaczenie Legionów Polskich we Włoszech			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Księstwo Warszawskie	lokalizuje w czasie ogłoszenie konstytucji Księstwa Warszawskiego (1807), powstanie Królestwa Polskiego (1815); lokalizuje w czasie i przestrzeni Księstwo Warszawskie (1807–1812) identyfikuje postać Jana Henryka Dąbrowskiego; charakteryzuje ustrój Księstwa warszawskiego; wymienia reformy społeczne zrealizowane w Księstwie Warszawskim	stosuje pojęcie <i>dekret grudniowy</i> ; lokalizuje w czasie pokój w Tylży (1807), dekret grudniowy (1807); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Raszynem (1809), bitwę pod Somosierrą (1809), bitwę pod Lipskiem (1813); identyfikuje postać Józefa Poniatowskiego; wyjaśnia, jaką rolę w powstaniu Księstwa Warszawskiego odegrał Jan Henryk Dąbrowski; wyjaśnia, jakie znaczenie dla sprawy polskiej miały postanowienia pokoju w Tylży	stosuje pojęcie <i>Komisja Rządząca</i> ; lokalizuje w czasie powołanie Komisji Rządzącej (1807), bitwę pod Frydlandem (1807); lokalizuje w czasie i przestrzeni pokój w Schönbrunn (1809) i jego postanowienia; identyfikuje postacie Stanisława Małachowskiego, Fryderyka Augusta I; przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego	omawia organizację władz na ziemiach polskich zajętych przez wojska napoleońskie w 1807 r.; wyjaśnia, czemu Księstwo Warszawskie nie było w pełni suwerennym ośrodkiem państwowości polskiej	ocenia politykę Napoleona wobec Polaków

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Kongres wiedeński	stosuje pojęcia <i>kongres wiedeński, Święte Przymierze</i> ; identyfikuje postacie Aleksandra I Romanowa, Fryderyka Wilhelma III Hohenzollerna, Franciszka I Habsburga; wymienia państwa decydujące na kongresie wiedeńskim; wymienia najważniejsze cechy nowego ładu ustanowionego na kongresie wiedeńskim; wymienia państwa, które stanowiły trzon Świętego Przymierza	stosuje pojęcia <i>zasada restauracji, zasada legitymizmu, zasada równowagi europejskiej</i> ; lokalizuje w czasie kongres wiedeński (X 1814 – VI 1815), zawarcie Świętego Przymierza (IX 1815); lokalizuje w przestrzeni państwa, które odgrywały najważniejszą rolę podczas kongresu wiedeńskiego; identyfikuje postacie Klemensa Metternicha, Charlesa Talleyranda; przedstawia cele zwołania kongresu wiedeńskiego; wyjaśnia, na czym polegał i czemu miał służyć system wiedeński	stosuje pojęcia <i>system wiedeński, reakcja, „koncert mocarstw”</i> ; lokalizuje w czasie „sto dni” Napoleona (III - VI 1815), bitwę pod Waterloo (VI 1815); lokalizuje w przestrzeni zmiany polityczne wywołane decyzjami kongresu wiedeńskiego; identyfikuje postać Roberta Stewarta Castlereagha; charakteryzuje zasady ustalone na kongresie wiedeńskim; wymienia postanowienia kongresu wiedeńskiego w sprawie Niemiec i Włoch	wyjaśnia, jaki wpływ na losy Europy miały zasady polityczne ustanowione na kongresie wiedeńskim; wyjaśnia, jakie znaczenie miało Święte Przymierze dla utrzymania porządku wiedeńskiego; wyjaśnia, dlaczego utrzymano podział polityczny Niemiec i Włoch; przedstawia wpływ idei rewolucyjnych na losy Ameryki Południowej	ocenia rolę, jaką podczas obrad kongresu wiedeńskiego odegrali Klemens Metternich i Charles Talleyrand; ocenia skutki polityczne decyzji podjętych na kongresie wiedeńskim; ocenia wpływ Świętego Przymierza na losy Europy po kongresie wiedeńskim
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Nowy czy stary porządek w Europie?	lokalizuje w czasie rewolucję lipcową we Francji (1830); - identyfikuje postać Ludwika Filipa;	stosuje pojęcia, <i>dekabryści</i> ; lokalizuje w czasie powstanie dekabrystów (1825), powstanie	lokalizuje w czasie wybuch powstania Greków przeciwko Turcji (1821), bitwę pod Navarino (1827),	lokalizuje w czasie powstanie karbonariuszy we Włoszech (1820), powstanie Związku	ocenia, z jakiego powodu europejskie mocarstwa zaangażowały się w konflikt z imperium

	- wymienia państwa, w których w latach 20. i 30. XIX w. doszło do wystąpień rewolucyjnych; - wyjaśnia, kto i dlaczego buntował się przeciwko systemowi wiedeńskiemu	niepodległej Grecji (1829); identyfikuje postacie Giuseppe Mazziniego i Mikołaja I; przedstawia cele włoskiego ruchu odrodzenia narodowego omawia przyczyny i skutki powstania dekabrystów	powstanie belgijskie (1830); lokalizuje w przestrzeni kraje, w których doszło do interwencji armii państw Świętego Przymierza - charakteryzuje działalność włoskiego	Południowego i Związku Północnego (1821), traktat w Adrianopolu (1829) ; przedstawia, w jaki sposób europejscy rewolucjoniści w pierwszej połowie XIX w. łączyli postulaty narodowe ze społecznymi; omawia przebieg walk o niepodległość Grecji	osmańskim w sprawie greckiej; ocenia rolę państw Świętego Przymierza w tłumieniu ruchów rewolucyjnych w latach 20. i 30. XIX w.
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Rewolucja przemysłowa	stosuje pojęcia <i>rewolucja przemysłowa, proletariatus</i> ; wyjaśnia, dlaczego transport zyskał w XIX w. tak duże znaczenie; wymienia najważniejsze wynalazki pierwszej połowy XIX w. ; wymienia skutki rewolucji przemysłowej	stosuje pojęcia <i>industrializacja, urbanizacja, społeczeństwo industrialne</i> ; lokalizuje w czasie opatentowanie maszyny parowej (1769) i otwarcie pierwszej linii kolejowej (1825); identyfikuje postacie George'a Stephensona, Samuela Morse'a, Samuela Colta; wymienia rejony Europy, w których rewolucja przemysłowa postępowała najszybciej ;	lokalizuje w czasie pierwszy morski rejs parowca (1813) i założenie Niemieckiego Związku Celnego (1834); wyjaśnia związek między rewolucją agrarną i rewolucją przemysłową; wyjaśnia, jaki wpływ na rozwój komunikacji miało wynalezienie maszyny parowej; przedstawia rozwój gospodarczy i przemiany w Stanach Zjednoczonych w czasie rewolucji przemysłowej	lokalizuje w czasie wystąpienia luddystów (1811–1813); identyfikuje postać Neda Ludda; wyjaśnia wpływ eksplozji demograficznej na przemiany w rolnictwie i przemyśle; wyjaśnia, dlaczego rewolucja przemysłowa wzbudziła ogromny sprzeciw społeczny	ocenia skutki rewolucji przemysłowej wskazując przyniesione przez nią korzyści i straty; omawia wynalazki i odkrycia, które miały wpływ na rozwój kolei

		omawia rozwój komunikacji w pierwszej połowie XIX w.; wyjaśnia, w jaki sposób upowszechnienie kolei zmieniło życie mieszkańców Europy			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Nowe idee polityczne	stosuje pojęcia <i>konserwatyzm, liberalizm, socjalizm, komunizm</i> ; identyfikuje postacie Adama Smitha, Edmunda Burke’a, Karola Marksa, Fryderyka Engelsa; wymienia idee polityczne, które zdobyły popularność w pierwszej połowie XIX w.	stosuje pojęcia <i>burżuazja, socjalizm utopijny, związek zawodowy</i> ; postacie Johna Stuarta Milla, Henri de Saint-Simona, Charles’a Fouriera, Roberta Owena; omawia założenia liberalizmu, konserwatyzmu, socjalizmu i komunizmu; wyjaśnia, dlaczego konserwatyści byli przeciwni gwałtownym zmianom politycznym i społecznym; przedstawia położenie klasy robotniczej i jego wpływ na rozwój ruchu robotniczego	identyfikuje postać François’a Chateaubrianda; lokalizuje w czasie powstanie pierwszych związków zawodowych (1824), działalność czartystów w Anglii (1836-1848); wyjaśnia, które grupy społeczne mogły być zainteresowane realizacją postulatów konserwatystów, liberałów oraz socjalistów i komunistów; omawia okoliczności, w jakich narodził się ruch robotniczy; omawia postulaty socjalizmu utopijnego i wyjaśnia, dlaczego były one niemożliwe do zrealizowania	wyjaśnia, czym różniły się propozycje dotyczące sprawy robotniczej wysuwane przez związki zawodowe, czartystów i komunistów; przedstawia powody, dla których konserwatyści krytykowali rewolucje i zmiany społeczne wprowadzane w pierwszej połowie XIX w.	ocenia skutki społeczne i polityczne, jakie wywołało pojawienie się nowych idei politycznych; ocenia wpływ działalności związków zawodowych i ruchów politycznych na sytuację społeczną grup pozbawionych wpływu na losy państwa

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Wiosna Ludów	stosuje pojęcie <i>Wiosna Ludów</i> ; lokalizuje w czasie Wiosny Ludów (1848-1849); lokalizuje w przestrzeni państwa, w których doszło do wystąpień Wiosny Ludów; identyfikuje postacie Ludwika Napoleona Bonaparte (Napoleona III), Franciszka Józefa I, Józefa Bema; omawia przyczyny Wiosny Ludów; przedstawia skutki Wiosny Ludów	lokalizuje w czasie rewolucję w Paryżu (II 1848), wybuch rewolucji w Wiedniu (III 1848), wybuch rewolucji w Berlinie (III 1848), wybuch Wiosny Ludów w państwach włoskich (III 1848), ogłoszenie cesarstwa we Francji (1852); identyfikuje postacie Lajosa Kossutha, Iwana Paskiewicza, Giuseppe Mazziniego, Ludwika Mierosławskiego, Adama Mickiewicza; wymienia kraje europejskie, w których Wiosna Ludów przyniosła trwałe zmiany; przedstawia przyczyny, przebieg i skutki Wiosny Ludów we Francji; wymienia, które z wystąpień Wiosny	lokalizuje w czasie powstanie węgierskie (III 1848 – X 1849), działalność parlamentu frankfurckiego (V 1848 V 1849), wybranie Ludwika Napoleona Bonaparte prezydentem Francji (XII 1848), wybuch Wiosny Ludów w Państwie Kościelnym (II 1849), zamach stanu we Francji (1851); identyfikuje postacie Ludwika Filipa, Ferdynanda I Habsburga, Fryderyka Wilhelma IV; wyjaśnia, dlaczego Wiosna Ludów we Francji nie przyniosła oczekiwanych rezultatów; wyjaśnia, dlaczego powstanie węgierskie w czasie Wiosny Ludów poniosło klęskę; opisuje przebieg i skutki Wiosny Ludów w państwach włoskich	lokalizuje w czasie zarazę ziemniaczaną w Europie (1845-1847), objęcia tronu przez Franciszka Józefa I (XII - przedstawia, jak zmieniła się sytuacja polityczna we Francji podczas Wiosny Ludów; wyjaśnia, na czym polegała postępowość reform II Republiki Francuskiej; omawia udział Polaków w europejskiej Wiośnie Ludów; wyjaśnia, dlaczego idee zjednoczenia Niemiec i Włoch w czasie Wiosny Ludów nie doczekały się realizacji	ocenia, które z przyczyn wybuchu Wiosny Ludów były wynikiem działań ówczesnych władców europejskich, a na które nie mieli oni żadnego wpływu; oceni trwałość reform i zmian ustrojowych wprowadzonych w czasie Wiosny Ludów

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
System wiedeński na ziemiach polskich	stosuje pojęcia <i>Rzeczpospolita Krakowska, Wielkie Księstwo Poznańskie, Królestwo Polskie</i> ; lokalizuje w przestrzeni podział ziem polskich na kongresie wiedeńskim; omawia decyzje kongresu wiedeńskiego w sprawie polskiej	stosuje pojęcia <i>germanizacja, uwłaszczenie ziemie zabrane, reforma regulacyjna</i> ; lokalizuje w czasie uwłaszczenia chłopów w zaborze pruskim (1816–1823), zniesienie pańszczyzny w Galicji (1848); identyfikuje postacie Aleksandra I, Franciszka I, Wilhelma III; wyjaśnia, w jaki sposób funkcjonowała ograniczona autonomia w Wielkim Księstwie Poznańskim; przedstawia sposób zarządzania Galicją	stosuje pojęcie <i>sejm prowincjonalny</i> ; lokalizuje w czasie nadanie konstytucji Rzeczypospolitej Krakowskiej (1818); identyfikuje postacie Antoniego Radziwiłła, Edwarda Flotwella; przedstawia sytuację społeczną w zaborze rosyjskim, pruskim i austriackim; wyjaśnia, co było przyczyną konfliktu między szlachtą i chłopami w Galicji; omawia ustrój Rzeczypospolitej Krakowskiej; omawia sytuację Polaków na ziemiach zabranych; omawia proces uwłaszczenia chłopów w zaborze pruskim	porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich pod zaborem pruskim i austriackim; porównuje sytuację poszczególnych grup społeczeństwa polskiego pod zaborem pruskim i austriackim; ocenia, czy ustrój Rzeczypospolitej Krakowskiej sprzyjał rozwojowi kultury polskiej	ocenia, w którym zaborze sytuacja Polaków wyglądała najkorzystniej pod względem swobód politycznych
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Królestwo Polskie	stosuje pojęcia <i>opozycja legalna, opozycja nielegalna</i> ; lokalizuje w czasie nadanie konstytucji	stosuje pojęcia <i>kaliszanie, cenzura przewencyjna</i> ; lokalizuje w czasie powstanie	lokalizuje w czasie powstanie Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (1825),	lokalizuje w czasie działalności Towarzystwa Filomatów (1817-1823);	ocenia, jakie korzyści, a jakie problemy mogło przynieść Królestwu Polskiemu położenie na

	Królestwu Polskiemu (1815); identyfikuje postacie Aleksandra I, Konstantego Romanowa i Adama Jerzego Czartoryskiego; wymienia najważniejsze zagłębia przemysłowe w Królestwie Polskim; wymienia najważniejsze organizacje spiskowe działające w Królestwie Polskim	Wolnomularstwa Narodowego (1819), powstanie Towarzystwa Patriotycznego (1821); - identyfikuje postacie Mikołaja I, Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego, Adama Mickiewicza i Józefa Zajączka; omawia ustrój Królestwa Polskiego ustanowiony w konstytucji z 1815 r.; wymienia instytucje, które według konstytucji z 1815 r. sprawowały w Królestwie Polskim władzę ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą; omawia reformy Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego i ich skutki wymienia cele, jakie stawiała sobie opozycja legalna i nielegalna w Królestwie Polskim	powstanie Banku Polskiego (1828); identyfikuje postacie Wincentego i Bonawentury Niemojowskich, Waleriana Łukasińskiego, Seweryna Krzyżanowskiego; wyjaśnia, dlaczego konstytucja Królestwa Polskiego należała do najbardziej liberalnych ustaw zasadniczych w Europie; omawia rozwój rolnictwa i przemysłu w Królestwie Polskim; wyjaśnia, kto należał do opozycji legalnej w Królestwie Polskim; - omawia działalność opozycji nielegalnej w Królestwie Polskim	identyfikuje postać, Tomasza Zana; opisuje, jak zmieniały się nastroje Polaków względem carskiego panowania w Królestwie Polskim oraz wyjaśnia, czym te zmiany były spowodowane	pograniczu trzech mocarstw
--	--	---	---	---	-----------------------------------

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Powstanie listopadowe	stosuje pojęcie <i>noc listopadowa</i> ; lokalizuje w czasie wybuch powstania listopadowego (29 XI 1830); identyfikuje postaci Piotra Wysockiego i Józefa Chłopickiego; wymienia przyczyny wybuchu powstania listopadowego; wymienia represje, jakie spadły na Polaków w Królestwie Polskim po klęsce powstania listopadowego	stosuje pojęcia <i>noc paskiewiczowska</i> , <i>katorga</i> ; lokalizuje w czasie powstanie Sprzysiężenia Podchorążych (1828), uznanie przez sejm powstania listopadowego za narodowe (18 XII 1830), detronizację Mikołaja I (25 I 1831) wprowadzenie Statutu Organicznego (1832), ; lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Grochowem (25 II 1831), bitwę pod Ostrołęką (26 V 1831), obronę Warszawy (6-8 IX 1831); identyfikuje postacie Mikołaja I, Konstantego Romanowa, Adama Jerzego Czartoryskiego, Jana Skrzyneckiego, Jana Krukowieckiego, Iwana Paskiewicz; omawia sytuację w Królestwie Polskim	lokalizuje w czasie ogłoszenie Józefa Chłopickiego dyktatorem powstania (5 XII 1830), wybuch wojny z Rosją (II 1831), wprowadzenie stanu wojennego (1833); lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwy pod Stoczek i Dobrem (II 1831), bitwy pod Warem i Dębem Wielkim (III 1831), bitwę pod Iganiem (IV 1831); identyfikuje postacie Maurycego Mochackiego, Joachima Lelewela, Iwana Dybicza, Ignacego Prądzyńskiego, Józefa Dwernickiego, Emilii Plater; omawia postawy społeczeństwa polskiego wobec wybuchu powstania; omawia przebieg wojny z Rosją; przedstawia przebieg powstania listopadowego poza	lokalizuje w czasie likwidację polskiego podziału administracyjnego (1837), wprowadzenie rosyjskiego kodeksu karnego (1847);- identyfikuje postać Michała Radziwiła i Konstantego Ordona; - omawia rolę sejmu w powstaniu listopadowym; omawia działania Rządu Narodowego w czasie wojny polsko-rosyjskiej; przedstawia skutki klęski powstania listopadowego dla mieszkańców ziem zabranych oraz zaborów pruskiego i austriackiego wyjaśnia, dlaczego chłopcy w niewielkim stopniu poparli zryw powstańczy	ocenia postawę przywódców powstania wobec problemu kontynuowania walki z zaborcą; ocenia wpływ decyzji sejmu na przebieg powstania listopadowego; -ocenia międzynarodową reakcję na powstanie listopadowe

			granicami Królestwa Polskiego przed wybuchem powstania listopadowego; opisuje wydarzenia nocy listopadowej; przedstawia, jakie znaczenie dla powstania listopadowego miały obrona i kapitulacja Warszawy; przedstawia przykłady polityki rusyfikacyjnej po powstaniu listopadowym		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Wielka Emigracja i konspiracja w kraju	stosuje pojęcie <i>Wielka Emigracja</i>; lokalizuje w czasie powstanie; identyfikuje postać Adama Jerzego Czartoryskiego; wyjaśnia, dlaczego polską emigrację po powstaniu listopadowym nazwano wielką; wymienia stronnictwa polityczne Wielkiej Emigracji	stosuje pojęcie <i>emisariusz</i> lokalizuje w czasie powstanie Hôtelu Lambert (1831), Komitetu Narodowego Polskiego (1831), powstanie Towarzystwa Demokratycznego Polskiego (1832) założenie Gromad Ludu Polskiego (1835),; lokalizuje w przestrzeni kierunku emigracji polskiej w latach 1831–1832;	lokalizuje w czasie ogłoszenie <i>Wielkiego manifestu</i> Towarzystwa Demokratycznego Polskiego (1836); identyfikuje postacie Wiktora Heltmana, Karola Libelta, Walentego Stefańskiego, Henryka Kamieńskiego, Edwarda Dembowskiego, Piotra Ściegiennego; opisuje sytuację Polaków, którzy zdecydowali się na emigrację po powstaniu listopadowym;	lokalizuje w czasie utworzenie Komitetu Narodowego Emigracji Polskiej (1832), powstanie Młodej Polski (1834), założenie Stowarzyszenia Ludu Polskiego (1835), powstanie Związku Narodu Polskiego (1839), powstania Związku Chłopskiego (1840-1844), utworzenie Związku Plebejuszy (1842), powołanie Centralizacji Poznańskiej (1844) ;	ocenia znaczenie Wielkiej Emigracji dla podtrzymania walki o niepodległość Polski

		identyfikuje postacie Joachima Lelewela, Tadeusza Krępowieckiego, Szymona Konarskiego; charakteryzuje programy organizacji politycznych Wielkiej Emigracji; wyjaśnia, w jaki sposób organizacje na emigracji utrzymywały kontakt z Polakami	wyjaśnia, dlaczego mieszkańcy Królestwa Polskiego niechętnie odnosili się do działań spiskowych; wymienia organizacje spiskowe wskazując obszar ich działania	porównuje programy organizacji politycznych Wielkiej Emigracji; wyjaśnia, w jaki sposób starano się upowszechnić sprawę narodową w najniższych warstwach społeczeństwa polskiego pod zaborami	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Kultura polskiego romantyzmu	stosuje pojęcie <i>romantyzm</i> ; identyfikuje postacie Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego, Fryderyka Chopina; wymienia cechy romantyzmu; wyjaśnia, jakie wartości były najważniejsze dla twórców okresu romantyzmu	stosuje pojęcie <i>wieszcz</i> ; lokalizuje w czasie publikację <i>Ballad i romansów</i> Mickiewicza (1822); identyfikuje postacie Cypriana Norwida, Aleksandra Fredry, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Stanisława Moniuszki, Johanna Wolfganga Goethego, Ludwiga van Beethovena, Adama Jerzego Czartoryskiego; wyjaśnia, dlaczego romantyzm był reakcją na klasycyzm; omawia osiągnięcia polskiej literatury romantycznej;	stosuje pojęcie <i>mesjanizm</i> ; lokalizuje w czasie utworzenie Uniwersytetu Warszawskiego (1816), wprowadzenie obowiązku szkolnego w zaborze pruskim (1825); identyfikuje postacie Piotra Michałowskiego, Artura Grottgera, Andrzeja Towiańskiego, Friedricha Schillera, Stanisława Staszica, Juliana Ursyna Niemcewicza, Samuela Bogumiła Lindego; wyjaśnia, jaką rolę odegrał mesjanizm w	lokalizuje w czasie ufundowanie Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie (1817); identyfikuje postacie Seweryna Goszczyńskiego, , Roberta Burnsa, Théodore'a Géricault, Stanisława Kostki Potockiego, Tadeusza Czackiego, Józefa Maksymiliana Ossolińskiego; porównuje sytuację kultury i oświaty polskiej w poszczególnych zaborach w pierwszej połowie XIX w.	ocenia rolę romantyzmu w kształtowaniu się polskiej świadomości narodowej

		wymienia instytucje polskiego życia kulturalnego i oświatowego na ziemiach polskich w pierwszej połowie XIX w.	kształtowaniu się polskiej świadomości narodowej; przedstawia rolę Królestwa Polskiego jako centrum życia kulturalnego i oświatowego na ziemiach polskich w latach 1815-1830		
--	--	--	--	--	--